

Mersin Ekonomik Görünüm Raporu 2018

ERDEMİLİ
TİCARET VE SANAYİ ODASI

Hazırlayan Dr. Öğretim Üyesi Ebru ARICIOĞLU
TOBB Mersin Akademik Danışmanı

İÇİNDEKİLER

- ✓ Nüfus ve Göç Bilgileri
- ✓ Ekonomik Yapı
- ✓ Sanayi Yapısı
- ✓ Finansal Yapı
- ✓ Tarım ve Hayvancılık
- ✓ Turizm
- ✓ Eğitim
- ✓ Sağlık

Mersin'in Yaşanabilirlik Endeksindeki Durumu, Nüfus ve Göç bilgileri

Sosyoekonomik gelişmişlik düzeyini gösteren yaşam endeksinde Mersin 59. sırada yer alıyor, rekabetçilik sıralamalarında daha iyi bir konumda yer alsa da yıllar içinde gerilemiş

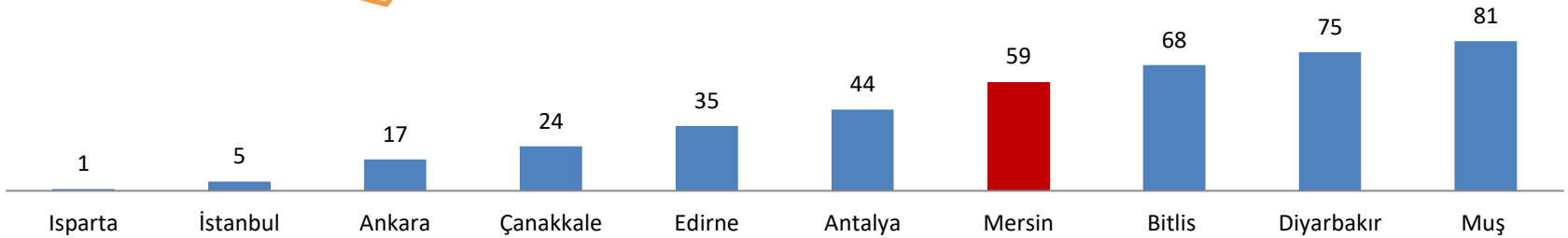
Endekste, Mersin'de en yüksek değeri eğitim bileşeni, en düşük değeri ise güvenlik bileşeni almış

Çeşitli İllerin Yaşam Endeksi Sıralaması (2015)

Endeks değeri yüksek

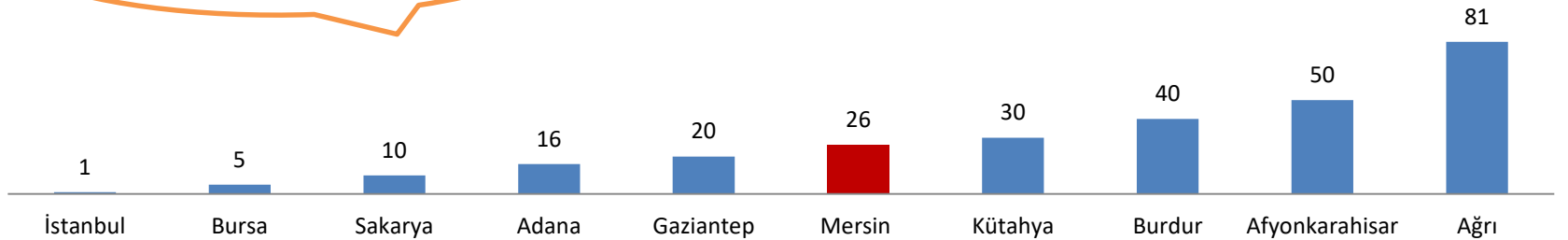

Endeks değeri düşük

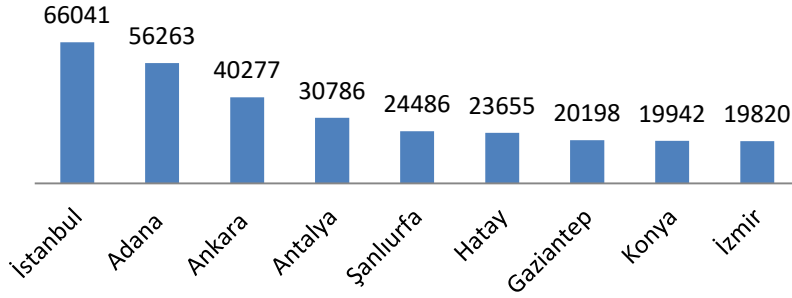
2014-15 döneminde Mersin 22 sıradayken 2016-17 'de 4 basamak gerilemiş.

Çeşitli İllerin Rekabetçilik Endeksi(2016-2017)

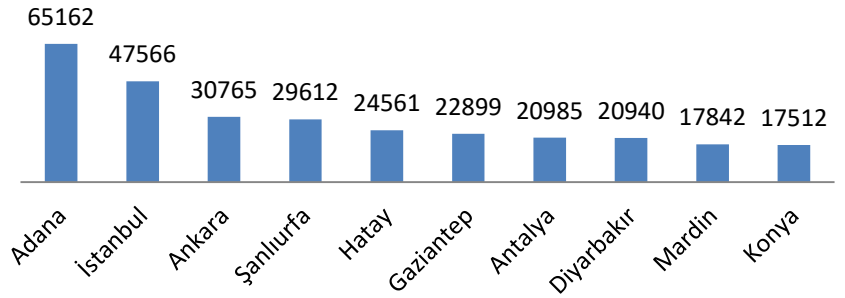

Mersin, 2008-2018 döneminde net göç verdi, Göç edenlerin sayısı, gelenlerden 3.624 kişi daha fazla

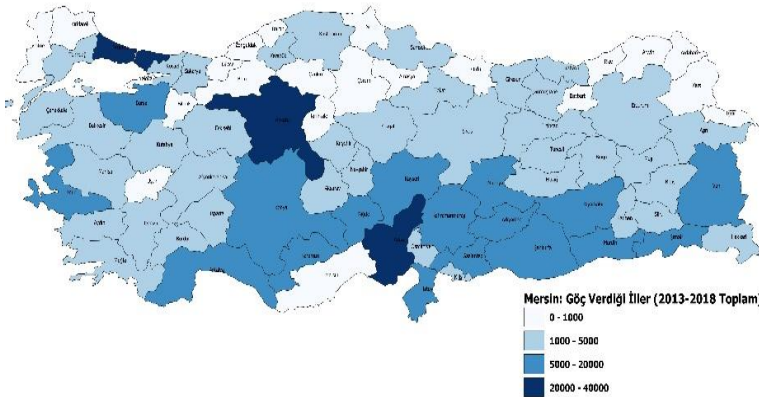
2008-2018 arasında Mersin'in Göç Verdiği İller (Kişi Sayısı)

2008-2018 arasında Mersin'in Göç Aldığı İller (Kişi Sayısı)

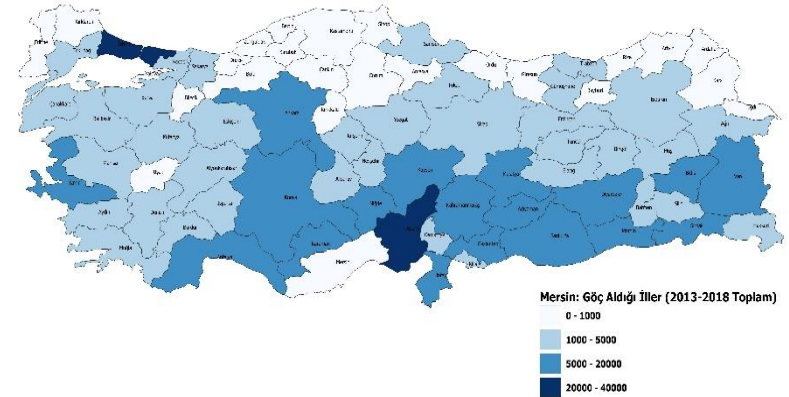

Mersin hangi illere göç veriyor?

Renk koyulaştıkça kişi sayısı artıyor

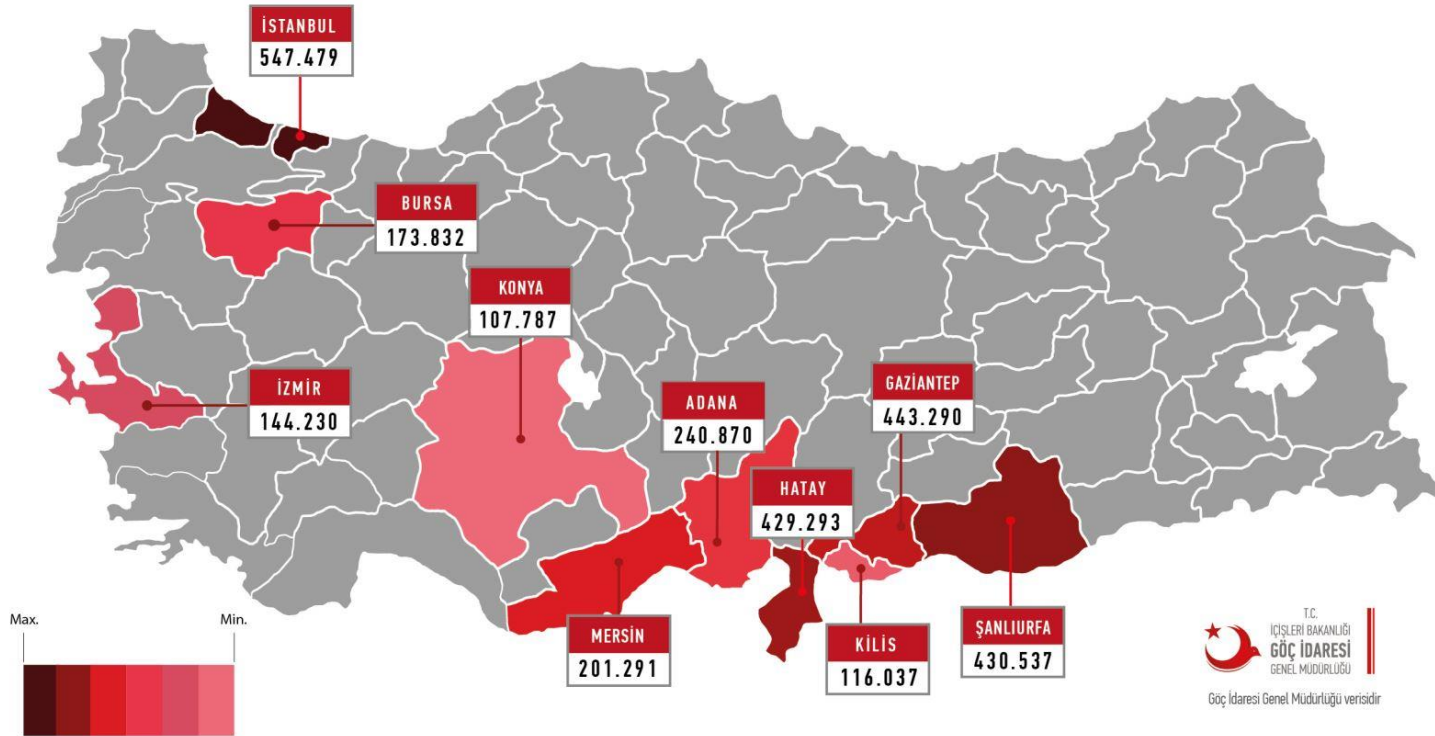
Mersin hangi illerden göç alıyor?

Renk koyulaştıkça kişi sayısı artıyor

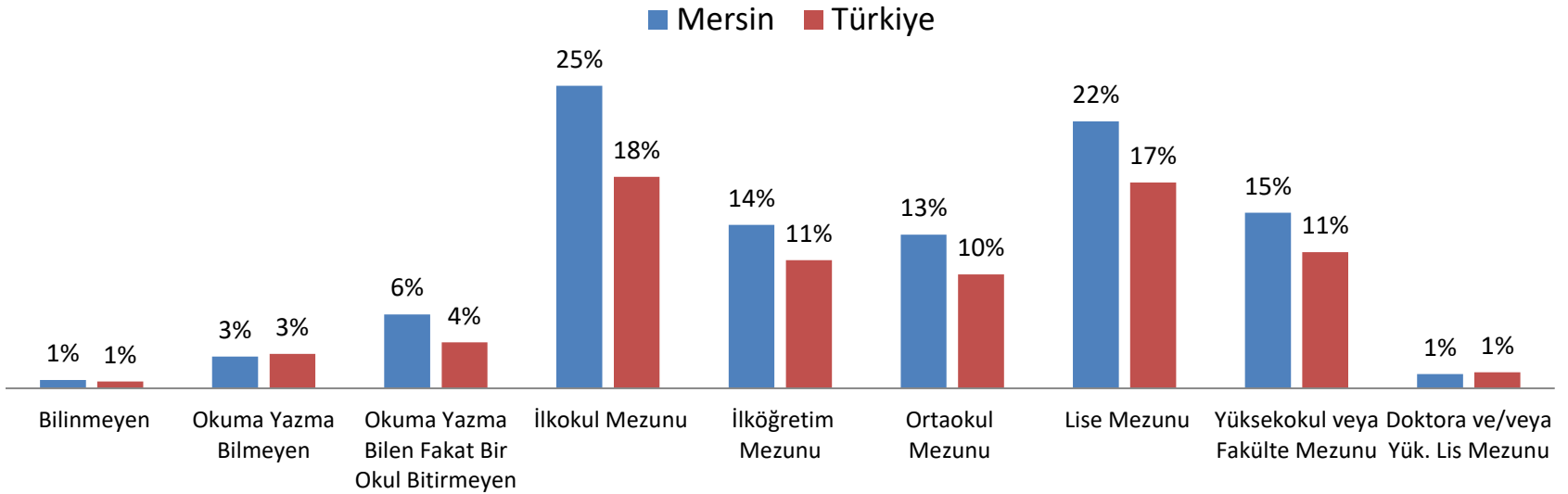
Mersin'de Temmuz 2019 itibariyle 201.291 Suriyeli yaşamakta,
Mersin nüfusu içindeki payı ise %11.09

Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyelilerin İlk 10 İle Göre Dağılımı

Mersin, Türkiye geneline göre daha eğitimli bir nüfusa sahip iken, Mersin'in yaş ortalaması Türkiye ortalamasının üstünde

Türkiye ve Mersin'in Eğitim Durumuna Göre Nüfus Dağılımı
(15+ nüfus, 2017 %)

Türkiye'nin yaş ortalaması 32 iken, Mersin'in yaş ortalaması 33.1'dir.

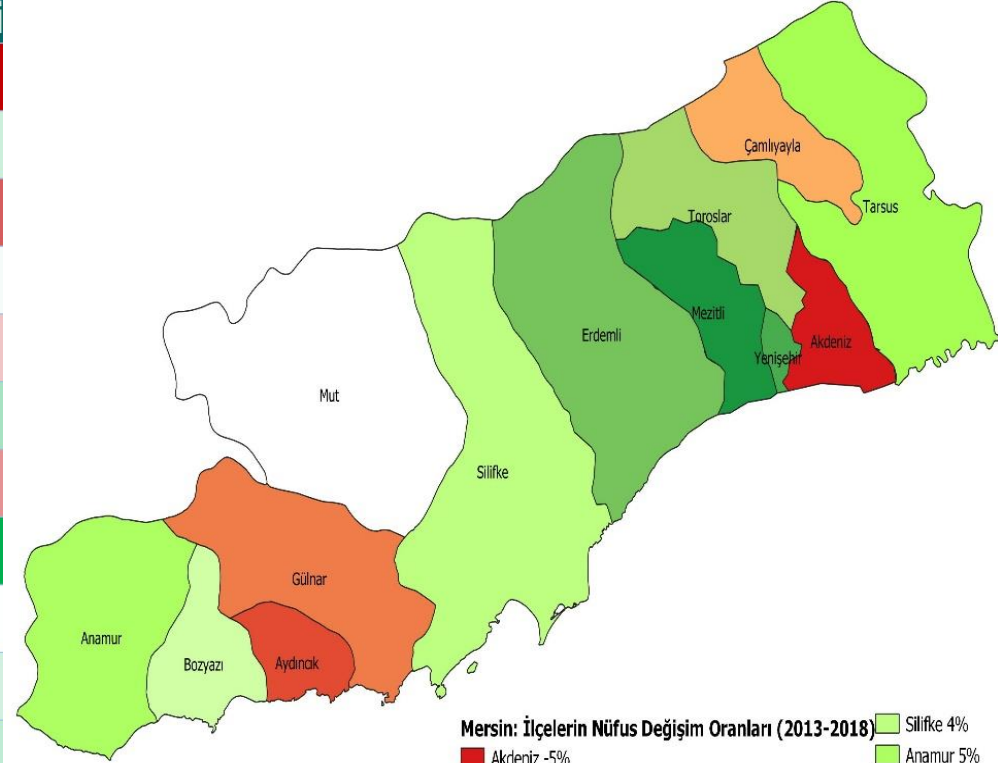
Türkiye genelinde lise ve üstü düzeyde eğitime sahip olanların 15+ nüfus içindeki payı yaklaşık %30 iken Mersin'de ise %38'dir.

Ayrıca ilkokul, ilköğretim ve ortaokul mezun sayısı Türkiye genelinden daha fazladır.

2013-18 döneminde Mersin'in 13 ilçesinin 8 ilçenin nüfusu artarken, 4'ünde nüfus azalmış, 1 ilçenin nüfusu değişmemiştir. Merkez ilçelerde ciddi bir nüfus artışı olmuştur

Mersin İlçelerinin Nüfus Değişimi (2013-2018)

İlçeler	2013	2018	Nüfus Değişimi	Nüfus Değişimi
Akdeniz	279383	264618	-14.765	-5%
Anamur	63059	65920	2.861	5%
Aydıncık	11473	11088	-385	-3%
Bozyazı	26595	26840	245	1%
Çamlıyayla	8781	8679	-102	-1%
Erdemli	130226	140331	10.105	8%
Gülнар	26451	25865	-586	-2%
Mezitli	158482	194019	35.537	22%
Mut	62693	62853	160	0%
Silifke	114675	119303	4.628	4%
Tarsus	321403	339676	18.273	6%
Toroslar	277658	296582	18.924	7%
Yenişehir	224895	258694	33.799	15%

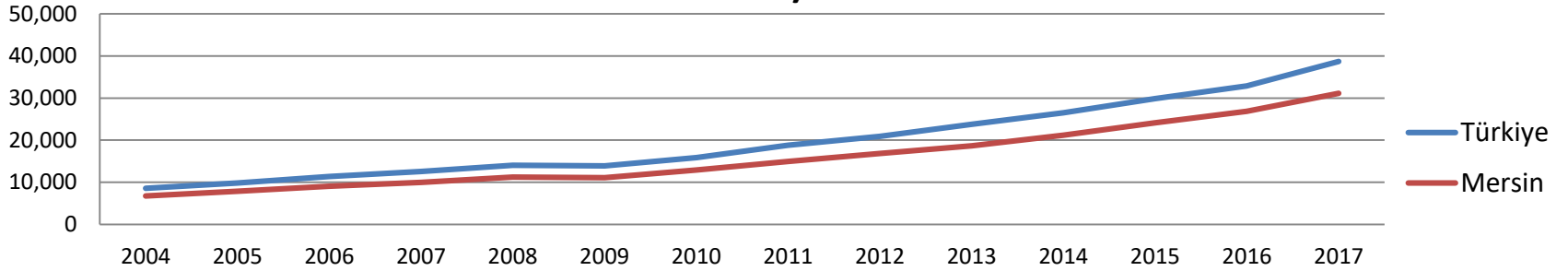
■ Nüfusu azalan ilçeler

■ Nüfusu artan ilçeler

Mersin'in Ekonomik Yapısı

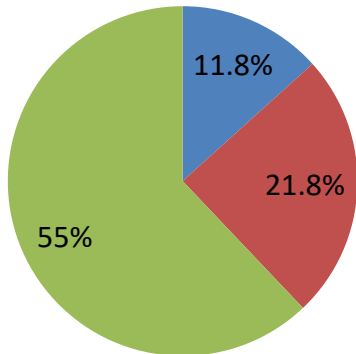
Mersin, Türkiye ortalamasından daha düşük bir gelir düzeyine sahip.
Mersin'de tarım sektörünün katma değer içindeki payı Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir

Kişi Başına Düşen Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (2004-2017 cari fiyatlarla, TL)

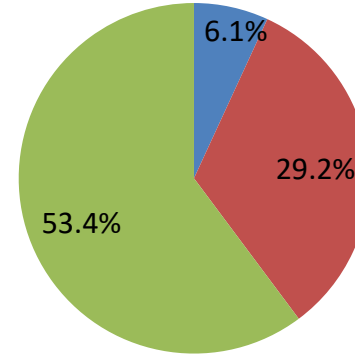
Mersin'de gayrisafi yurtiçi hasılanın sektörel dağılımı (% , 2017)

Tarım Sanayi Hizmetler

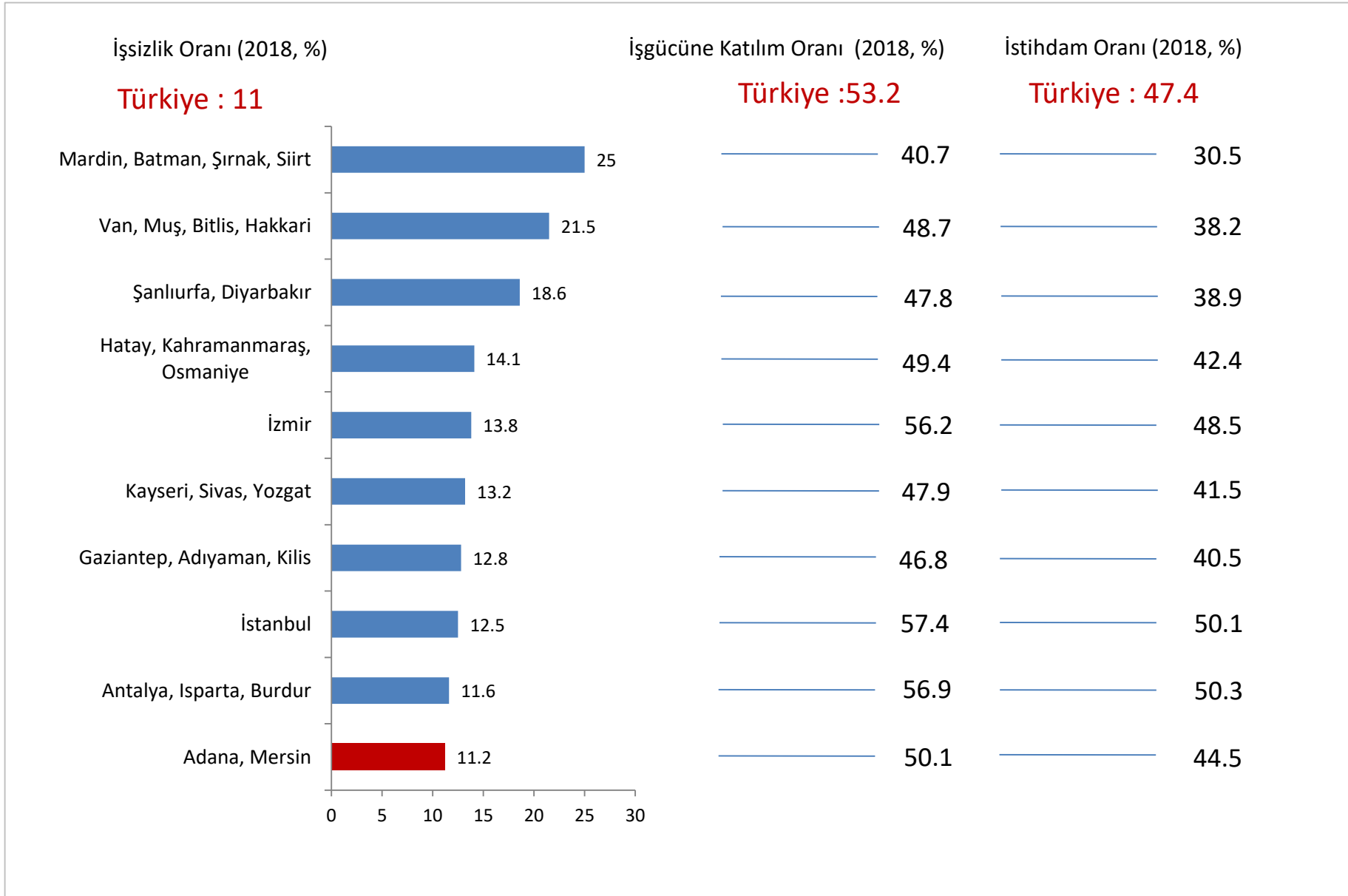

Türkiye'de gayrisafi yurtiçi hasılanın sektörel dağılımı (% , 2017)

Tarım Sanayi Hizmetler

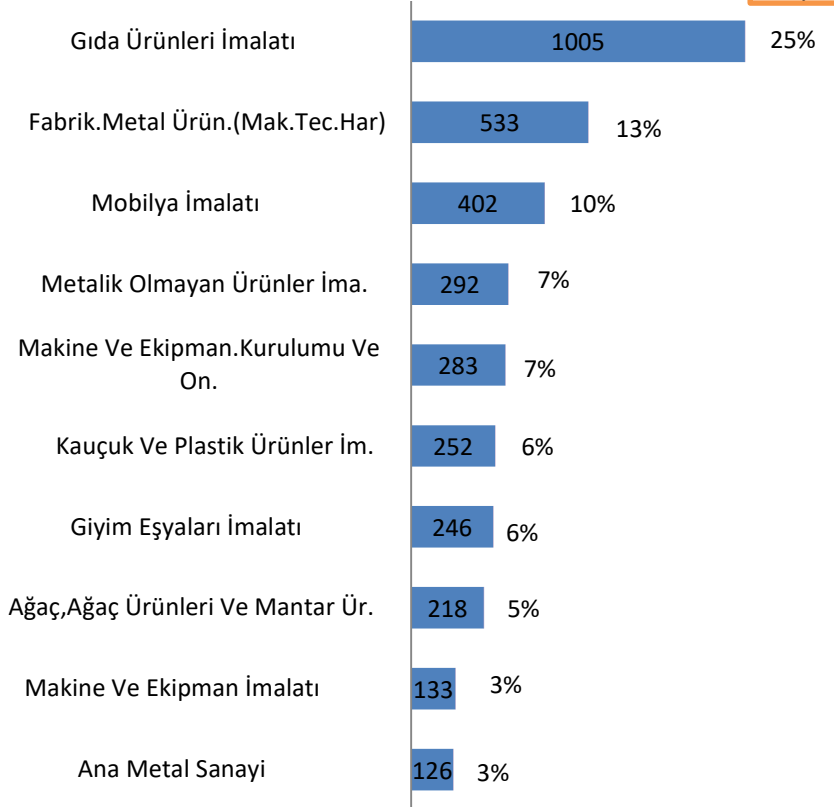
Mersin ve Adana, istihdam verilerinde Türkiye ortalamasına yakın bir performans sergilerken, İşgücüne katılım oranı ise Türkiye ortalamasının altında gerçekleşiyor

Mersin'de imalat sanayinde işyeri ve kayıtlı çalışan sayısı bakımından Gıda Ürünleri İmalatı sektörü öne çıkmaktadır (2017)

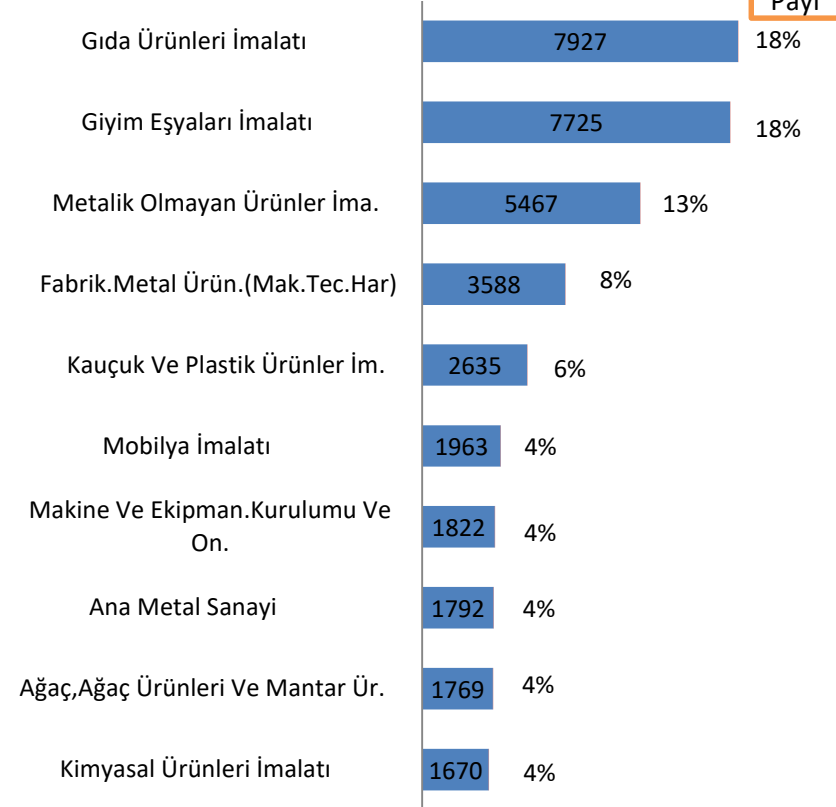
İşyeri Sayısı

Payı

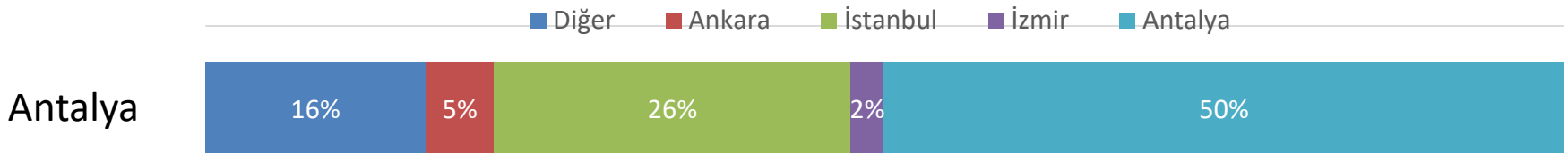
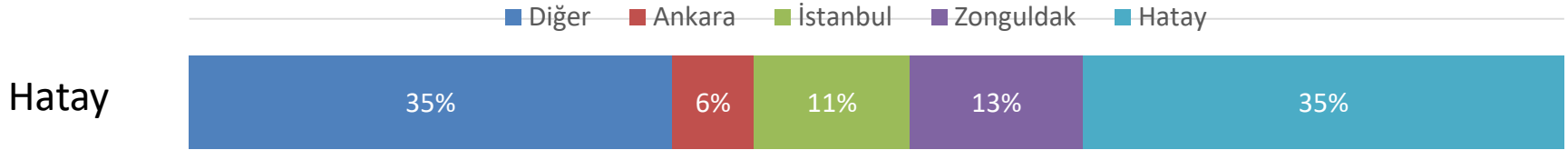
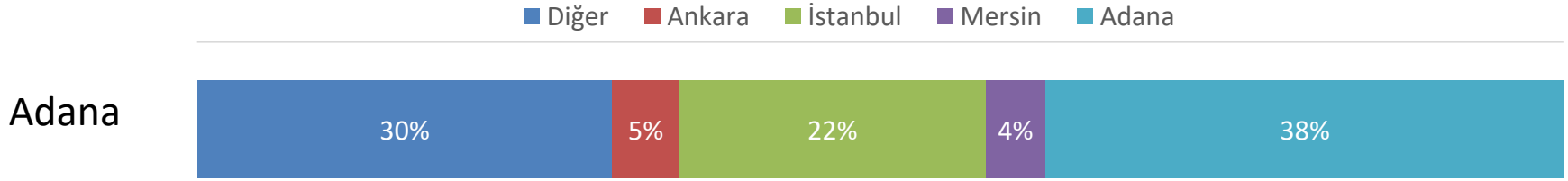
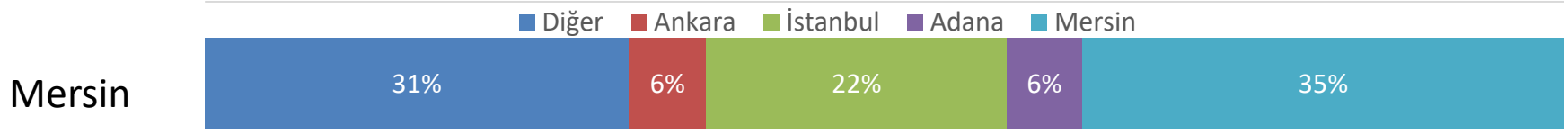

Sigortalı Sayısı

Payı

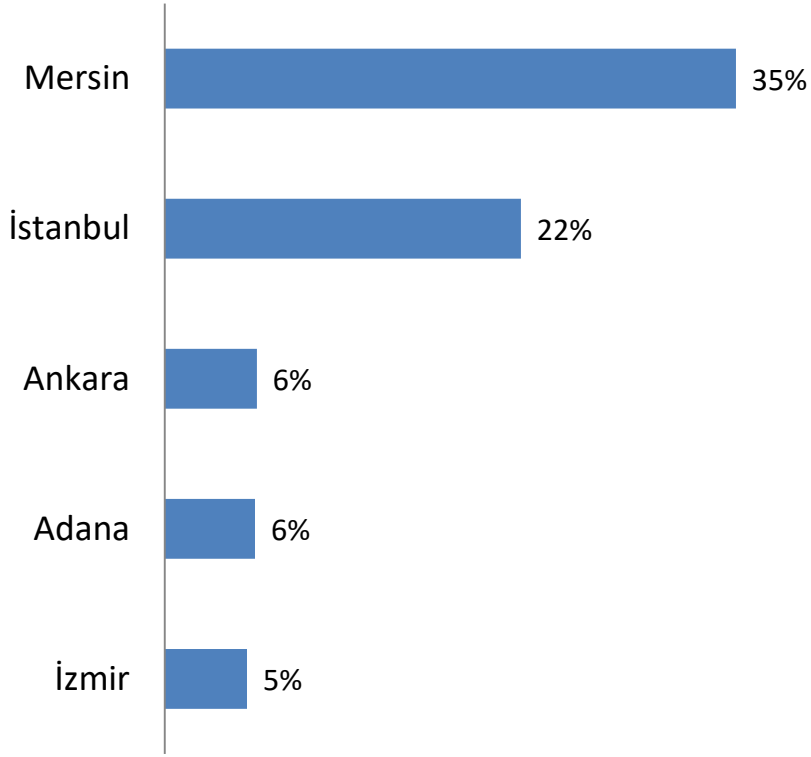

Bölgedeki iller çoğunlukla kendi içine ve İstanbul'a satış yapmaktadır (2017)

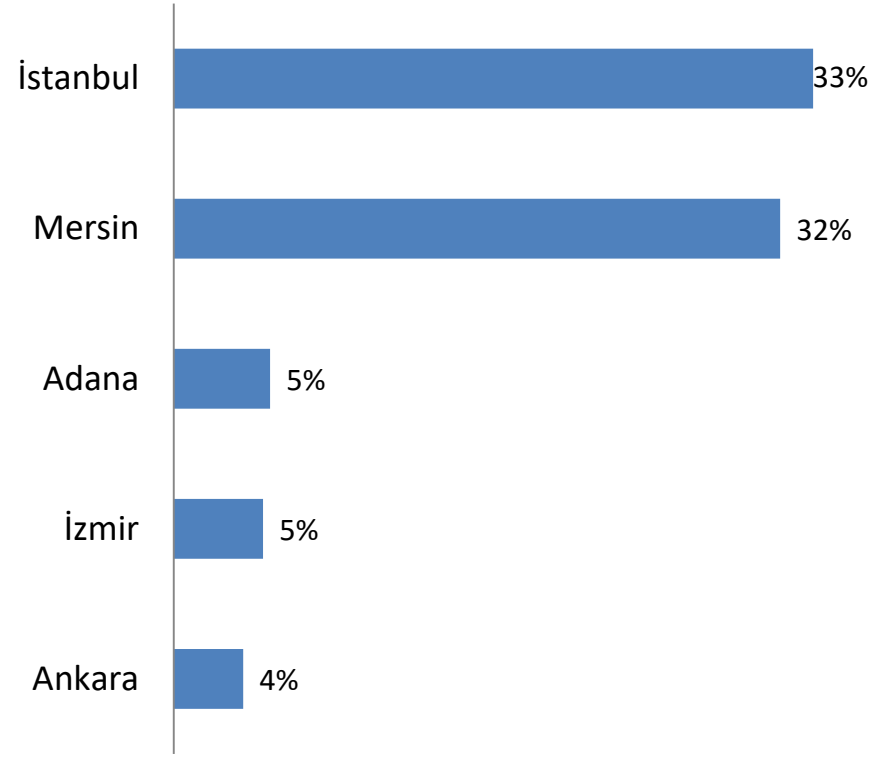

Mersinli firmalar ağırlıklıla kendi içinde satış yaparken, alımlarda en yüksek pay İstanbul ait

Mersin'in En Fazla Satış Yaptığı 5 İl, Pay % 2017

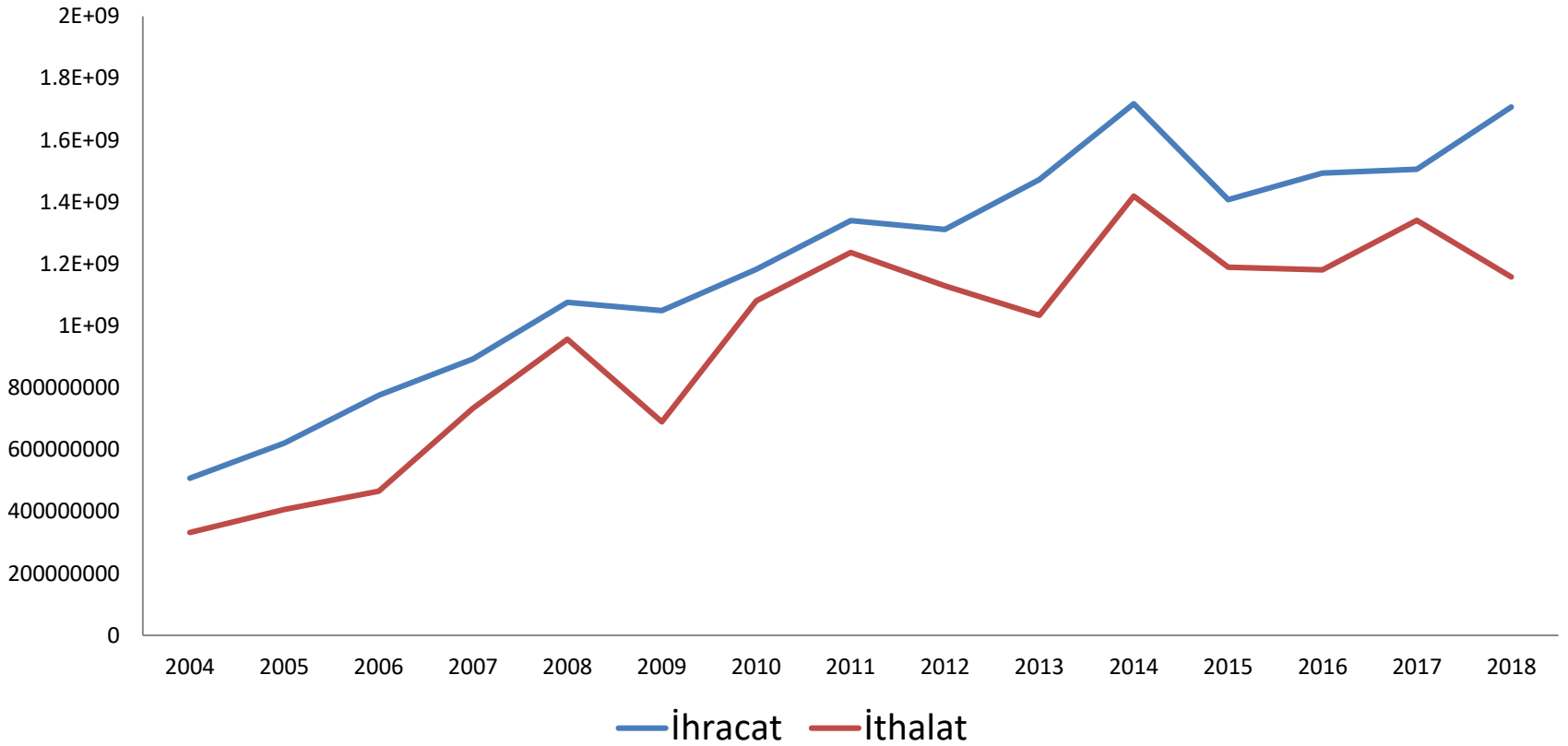

Mersin'in En Fazla Alım Yaptığı 5 İl , Pay % 2017

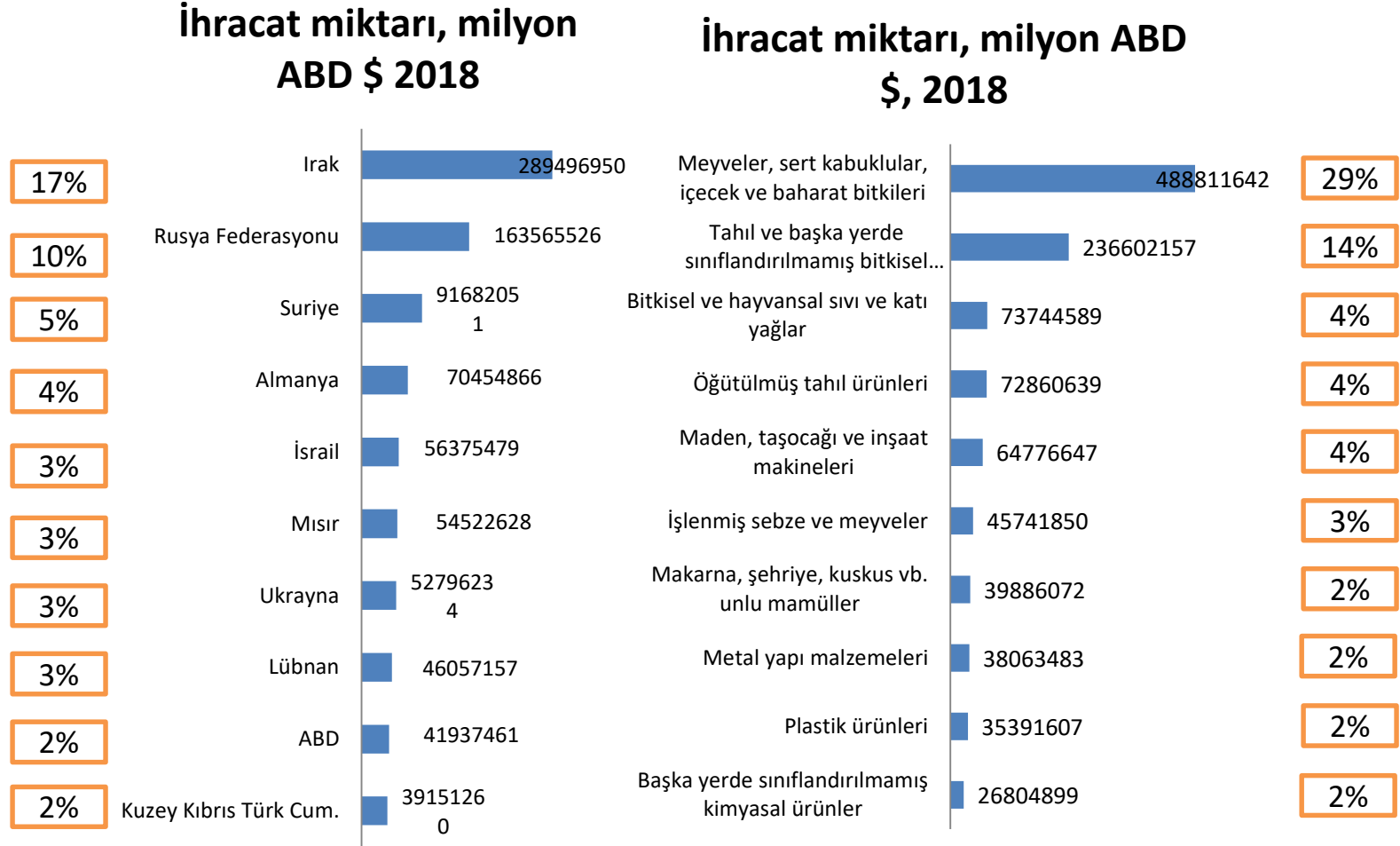

Mersin son 15 yıldır dış ticaret fazlası veriyor

Mersin'in dış ticareti 2004-2018 Milyar ABD \$

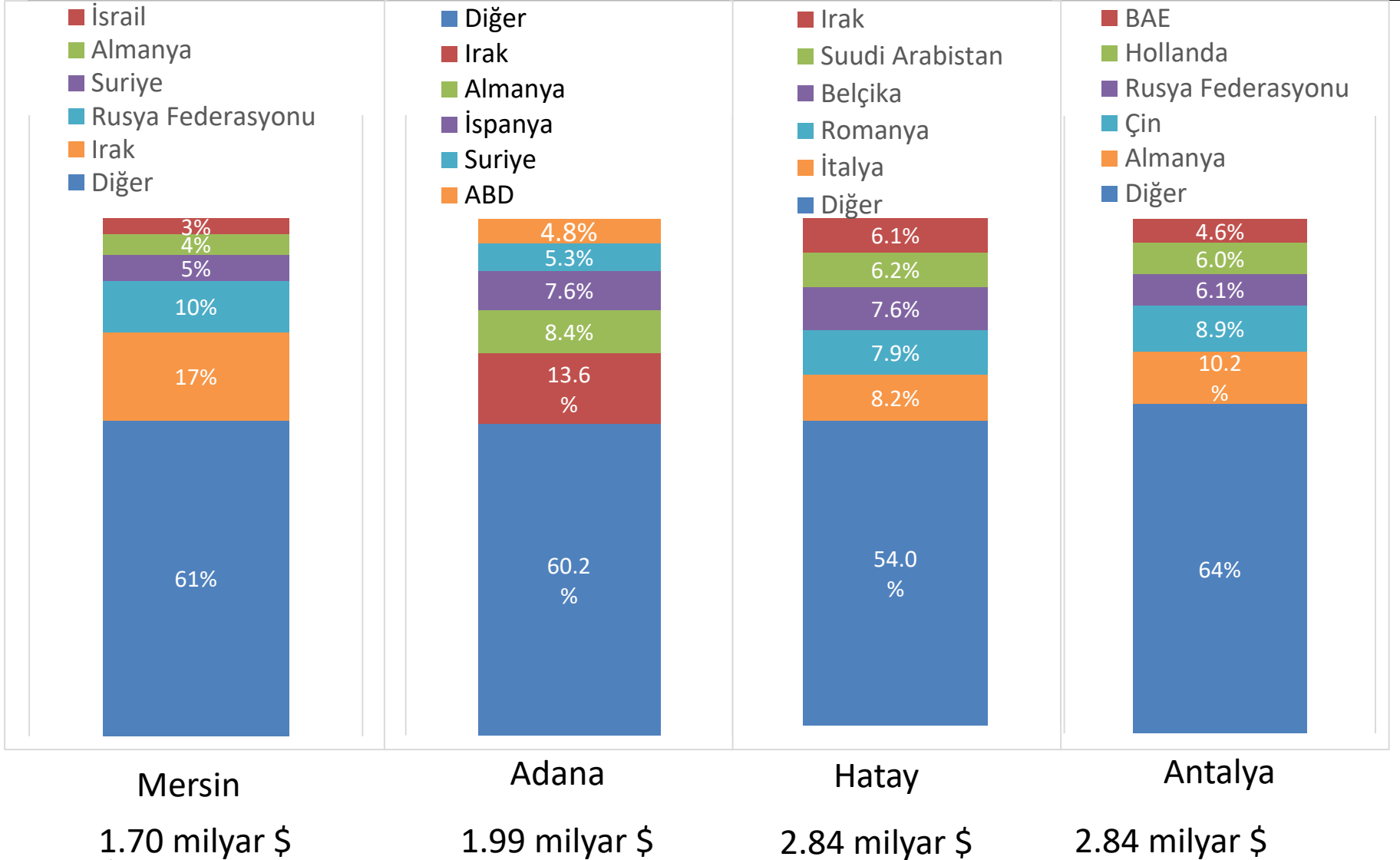

Mersin ihracatını en çok Irak ve Rusya Federasyonuna yapıyor. Yaptığı ürünler arasında meyve ihracatı öne çıkıyor

Mersin ve komşu illerin ana dış ticaret partnerleri farklılaşıyor

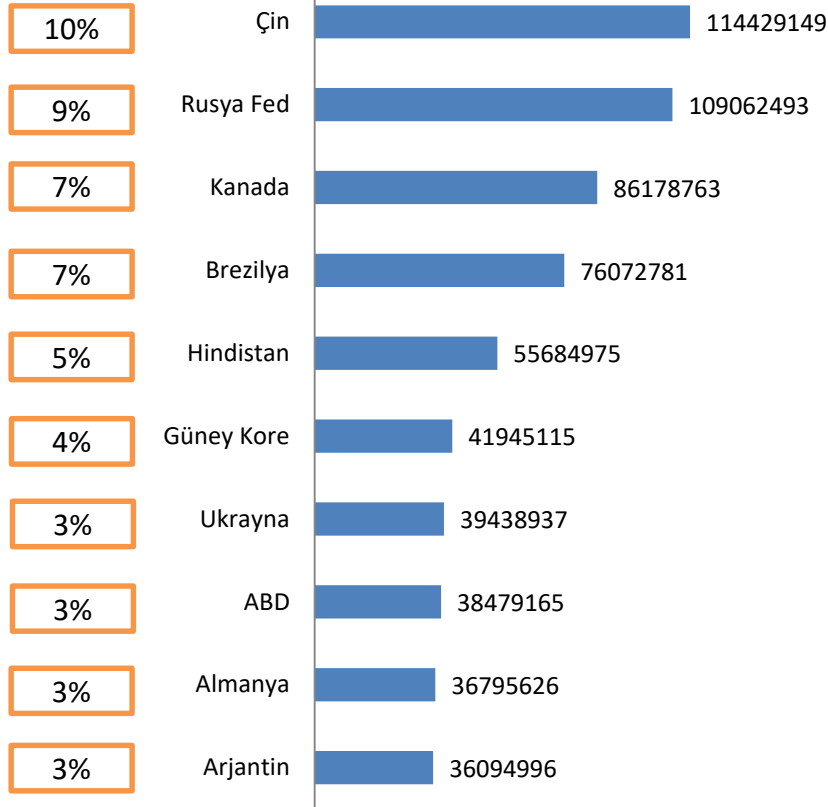
Bölgedeki illerin ilk 5 ihracat destinasyonu, pay % , 2018

Mersin ithalatının %10'unu Çin'den gerçekleştiriyor, ithal edilen ürünlerde ise tahıl ve başka yerde sınıflandırılmamış bitkisel ürünler sektörü öne çıkıyor

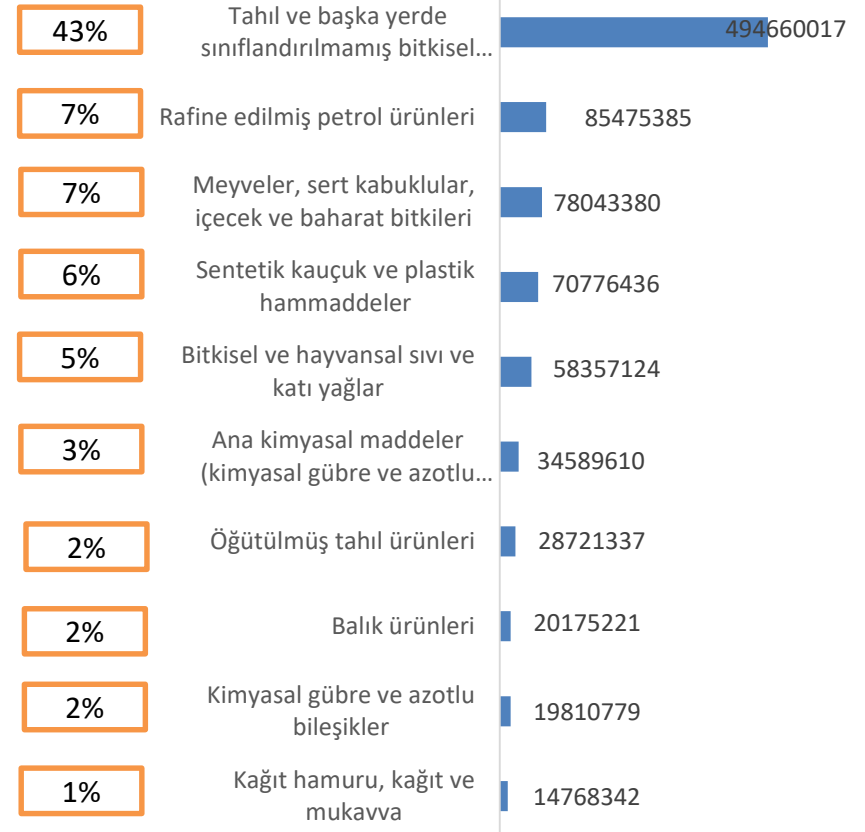
Toplam ithalat içindeki pay

İthalat Miktarı (milyon ABD \$, 2018)

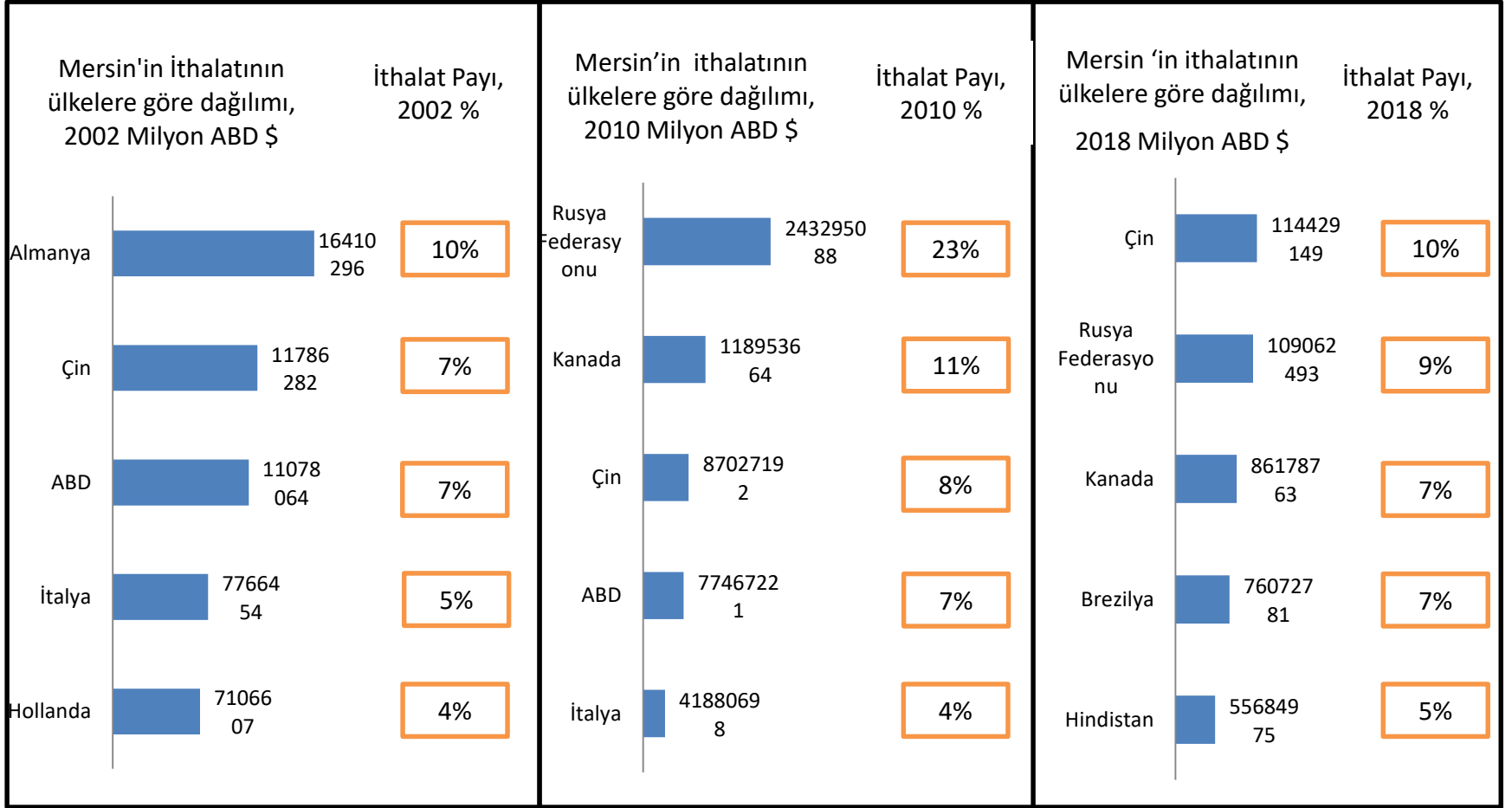

Toplam ithalat içindeki pay

İthalat Miktarı (milyon ABD \$, 2018)

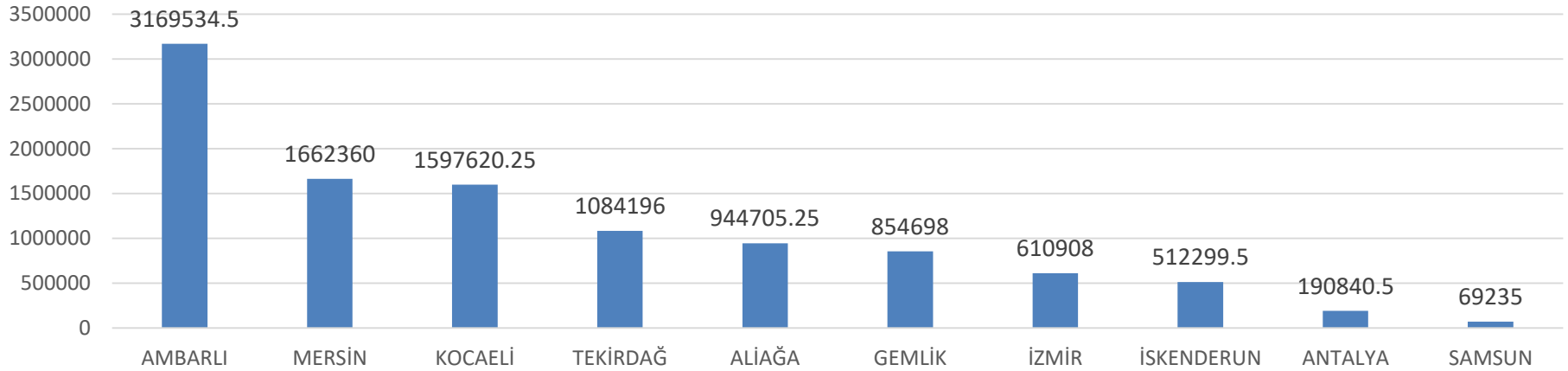

Çin 2000'li yılların başından itibaren Türkiye'nin ithalatta önemli partnerlerinden biri haline gelmiştir

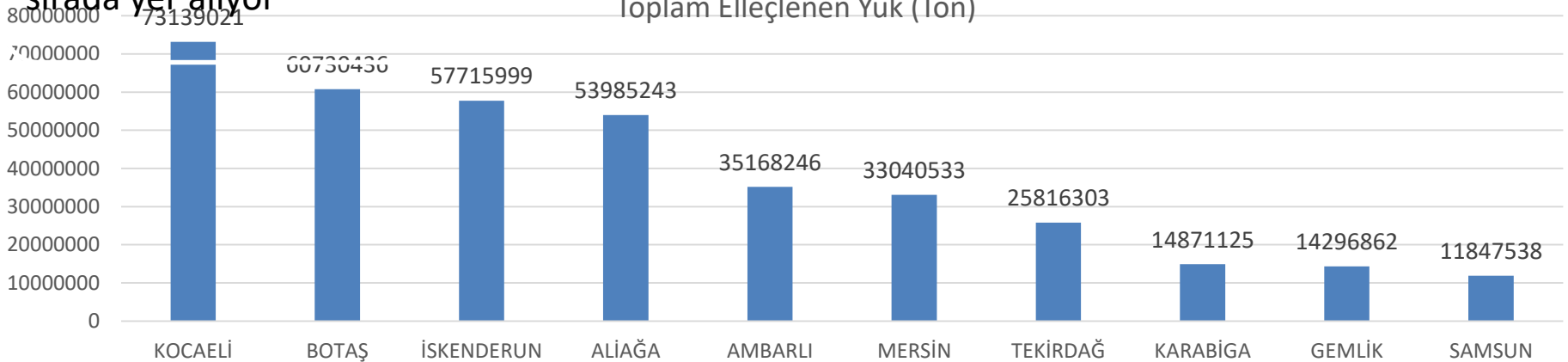
2018 yılı verilerine göre Mersin Limanında toplam elleçlenen konteyner miktarı 1.662.360 TEU olarak gerçekleşmiştir. Toplam konteyner elleçleme kapasitesi 2.6 Milyon TEU olan Mersin Limanı, 2018 itibari ile konteyner elleçleme miktarı ile Türkiye limanları içinde 2. sırada yer alıyor

Elleçlenen Konteyner Miktarı (TEU)

2018 yılı verilerine göre Mersin Limanında toplam elleçlenen yük miktarı: 33.040.533 tondur. Mersin Limanı Liman Başkanlıkları bazında elleçlenen yük miktarına bakıldığında toplamda 6. sırada yer alıyor

Toplam Elleçlenen Yük (Ton)

Mersin'in Sanayi Yapısı

Mersin sanayinde ***gıda ürünleri, kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı, fabrikasyon metal ürünleri imalatı ve diğer metalik olmayan mineral olmayan ürünlerin imalatı*** öne çıkıyor

Genel bilgiler

- 2017 sanayi sicil kayıtlarına göre Mersin’de 1453 sanayi işletmesi faaliyet göstermektedir ve 44.666 kişi çalışmaktadır. Gıda ürünleri imalatı, kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı, diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı ve fabrikasyon metal ürünleri imalatı öne çıkan sektörler arasında yer almaktadır. Mersin’de Gıda sanayisinde 417 işletme bulunmakta ve 9.248 kişi çalışmaktadır.

2018 yılında Türkiye’nin 1000 Büyük Kuruluşu (ISO 1000) arasında yer alan Mersin Firmaları

Çimsa Çimento San. ve Tic. A.Ş. 	Teknopanel Çatı ve Cephe Panelleri Üretim San. ve Tic. A.Ş.
Başhan Tarımsal Ürünleri Pazarlama San. ve Dış Tic. A.Ş. 	Arbel Bakliyat Hububat San. ve Tic. A.Ş.
Aves Enerji Yağ ve Gıda Sanayi A.Ş. 	Çukurova İnşaat Makinaları San. ve Tic. A.Ş.
Memişoğlu Tarım Ürünleri Ticaret Ltd. Şti. 	Durum Gıda San. ve Tic. A.Ş.
Medcem Madencilik ve Yapı Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş. 	Dervişoğlu Tarım Ürünleri Tic. Ve San. Ltd. Şti.

Mersin Tarsus Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan firmaların yaklaşık yarısı gıda, metal ve kimya sektörlerinde faaliyet gösteriyor

Genel bilgiler

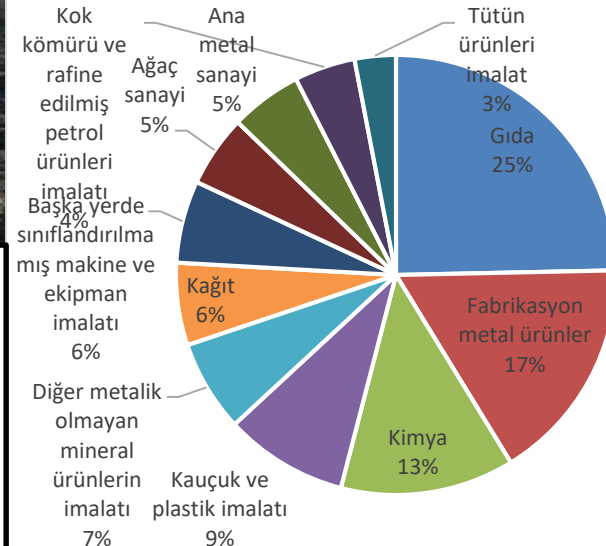
- Mersin'de iki adet Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır: Mersin Tarsus OSB ve Mersin Silifke OSB.
- Mersin Silifke OSB, 1997 yılında kurulmuştur. Silifke OSB, Adana Havalimanı'na 149 km, Demiryolu'na ise 85 km, Taşucu Limanına 6 km uzaklıktadır. 45 firma faaliyet göstermektedir.
- İlde 2770 iş yerine sahip 15 adet Küçük Sanayi Sitesi bulunmaktadır: Mersin K.S.S, Tirmil K.S.S, Tarsus K.S.S, Erdemli K.S.S, Silifke K.S.S, Mezitli K.S.S, Anamur K.S.S. , Mut K.S.S. , Toroslar K.S.S., Bozyazı K.S.S. Mezitli Sevkiyatçılar K.S.S. Tarsus/ Yenice K.S.S., Tarsus Madeni Esnaf ve Sanatkarlar K.S.S. , Öz Gülnar K.S.S. Kargıpınar K.S.S.
- Mersin Serbest Bölgesi, Ülkemizin ilk kurulan serbest bölgelerinden olup , 2018 yılı itibariyle 2.962.000.000 \$ ticaret hacmi gerçekleştirmiştir. Bölgede ağırlıklı olarak alım-satım ve üretim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Bunların yanı sıra kiralama ve depolama faaliyetleri de yapılmaktadır.

Mersin Tarsus Organize Sanayi Bölgesi

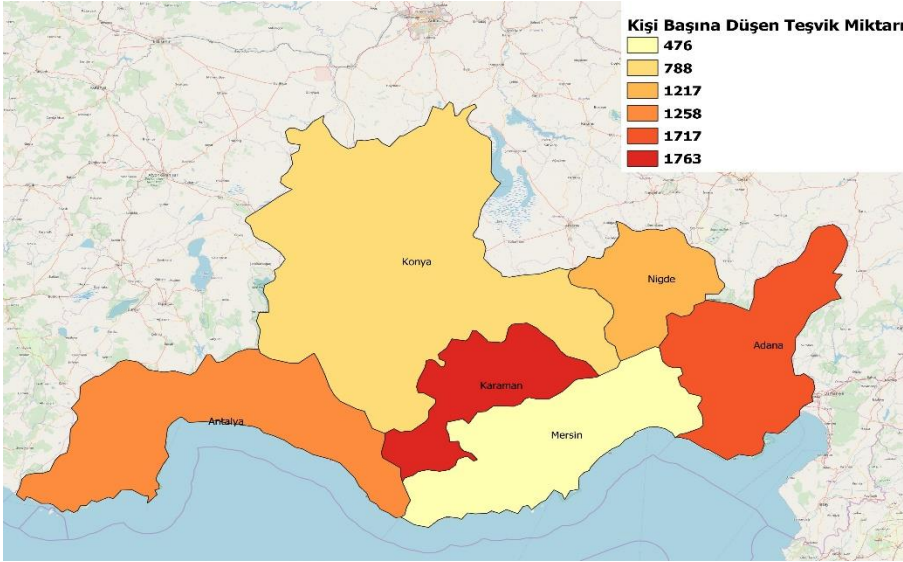

- 1976 yılında kurulmuş, 1993 yılında faaliyete geçmiştir ve 658 hektar alan üzerinde faaliyetlerine devam etmektedir.
- Tarsus'tan 12 km. Mersin'den 24 km. uzaklıktadır.
- Mersin Limanı ve Serbest Bölge'ye olan uzaklığı ise 22 km.dir.
- MTSB'de üretim halinde toplam 161 firma, inşaat halinde 16 firma bulunmaktadır.
- OSB'de 19.000 kişi çalışmaktadır.

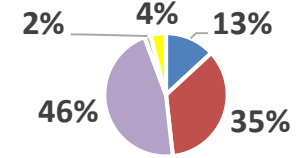
Mersin Tarsus OSB'deki Firmaların Dağılımı

3. teşvik bölgesinde yer alan Mersin'de yatırım teşviklerinden en fazla imalat sektörü faydalanmış. Kişi başına düşen teşvik miktarı açısından çevresindeki iller arasında kişi başına en düşük teşvik miktarına sahip

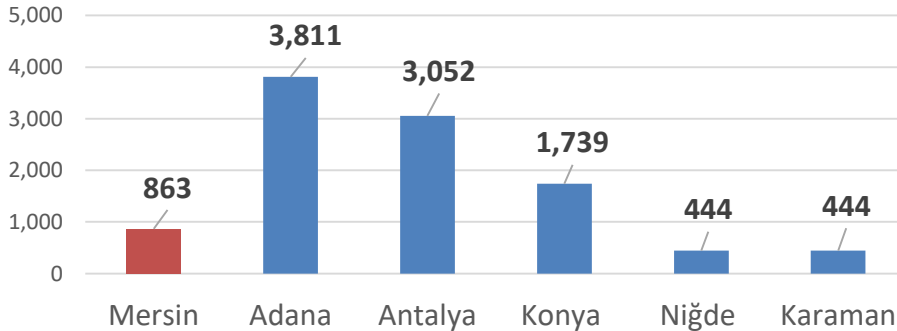

2013-2018 Yılları Mersin Yatırım Teşviklerinin Toplam Sektörel Dağılımı (Yüzde)

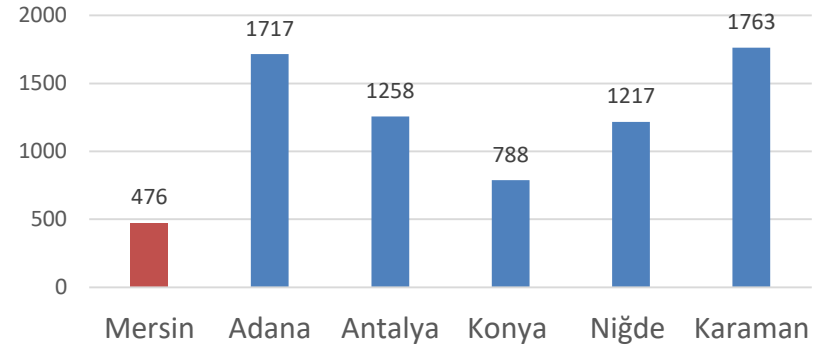

■ Enerji ■ Hizmetler ■ İmalat
■ Madencilik ■ Tarım

Mersin ve Komşu İllerin 2018 Yılı Yatırım Teşvikleri (Milyon TL)

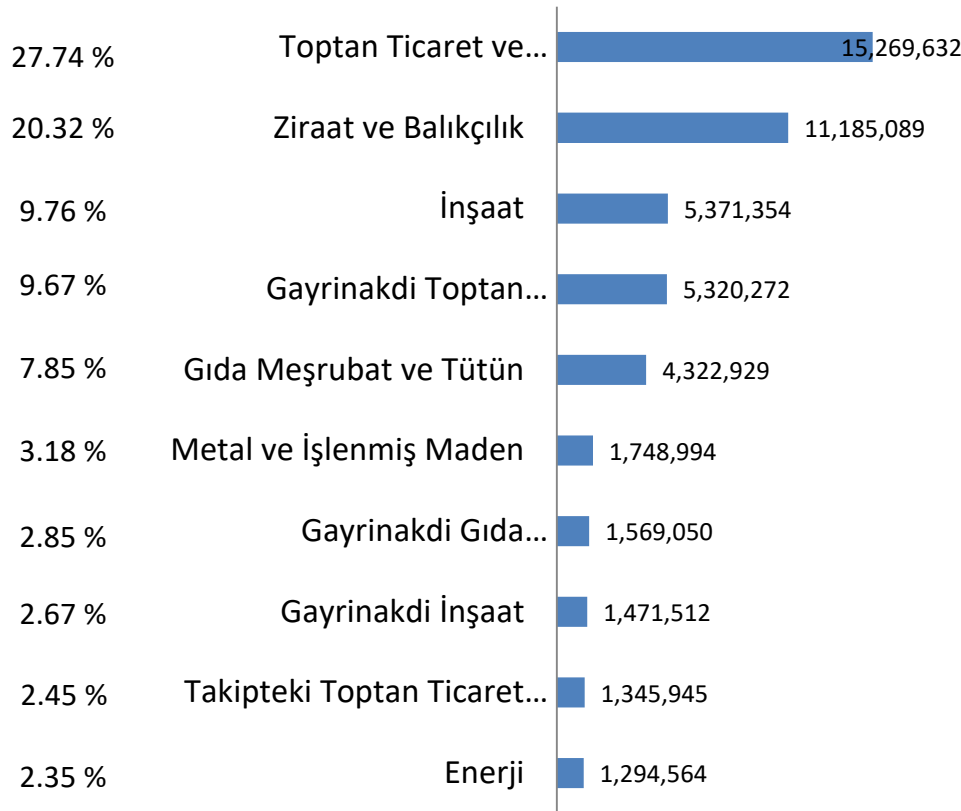
Mersin ve Komşu İllerin 2018 Yılı Kişi Başına Yatırım Teşvikleri (Milyon TL)

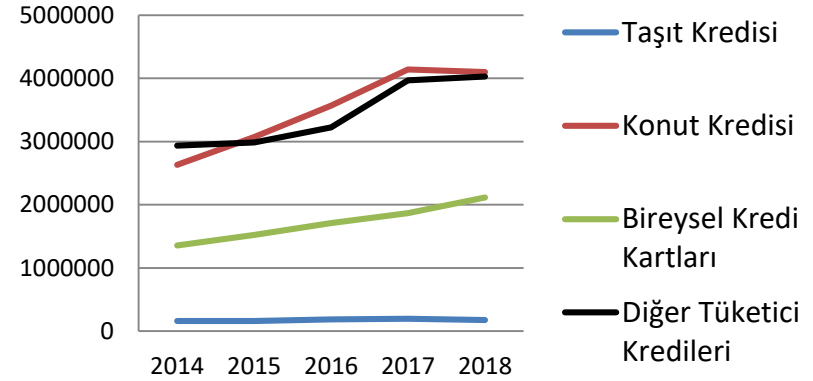
Mersin'in Finansal Yapısı

Mersin'de krediler ağırlıklı olarak toptan ticaret ve komisyonculuk ile ziraat ve balıkçılık sektörlerinde kullanılıyor

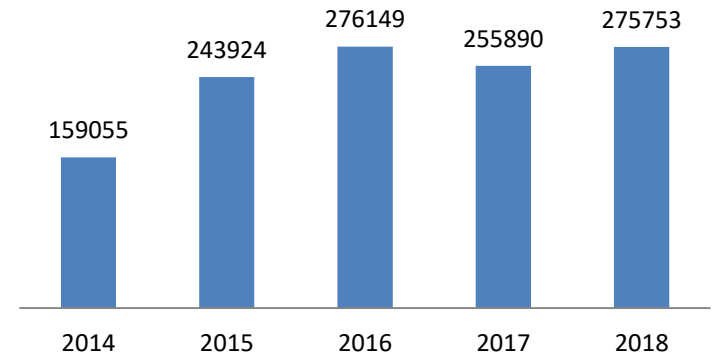
Kredilerin Sektörel Dağılımı 2018 TL

Tüketici Kredileri (TL)

Takipteki Tüketici Kredileri (TL)

Türkiye'deki payı %

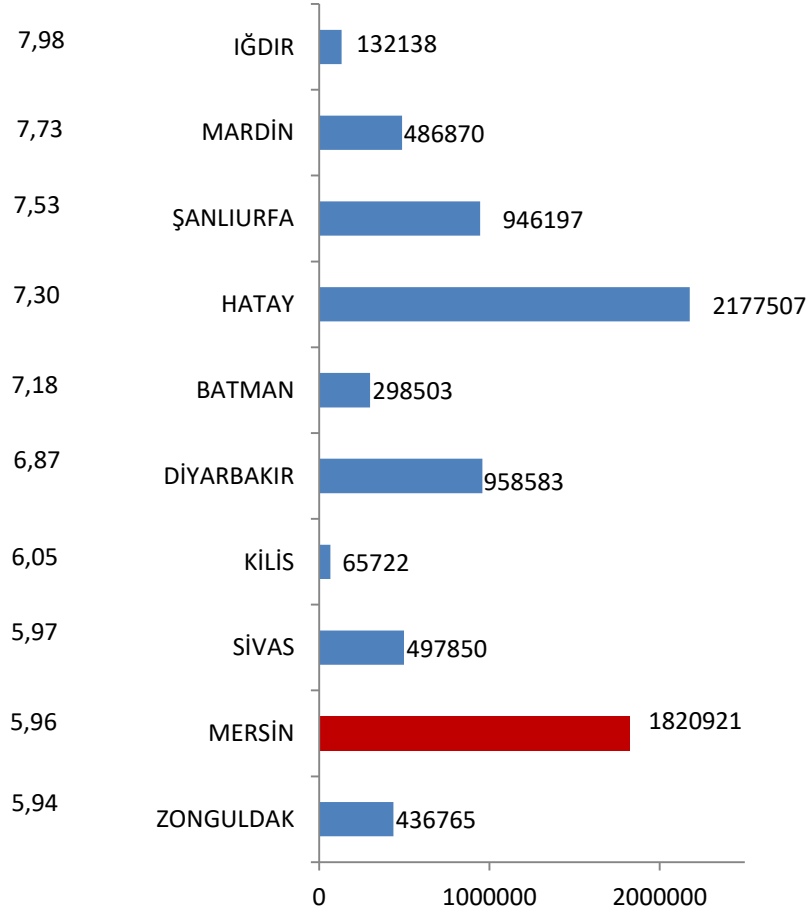
2.2 2.3 2.3 1.5 2

Mersin , kredilerin geri ödenmeme oranı en yüksek olan 10 il arasında yer alıyor

Takipteki Alacaklar

Toplam Nakdi Kredi Oranı

(%)

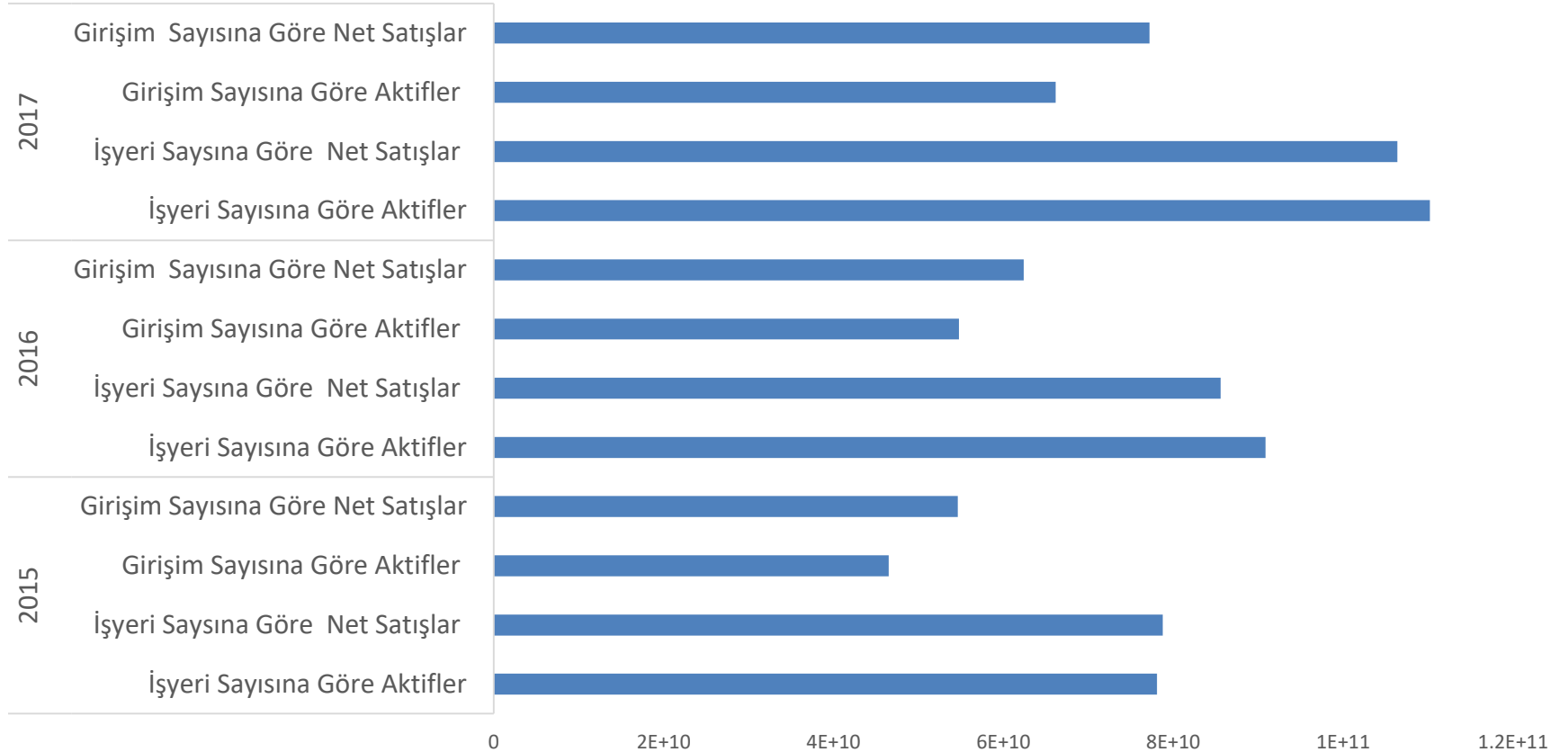

Takipteki Alacaklar (TL)

	Oran (Mersin)	Oran (Türkiye Ort.)	Türkiye Sıralaması
Toplam Nakdi Kredi Toplam Mevduat Oranı	125,08	161,3	#60
Toplam Nakdi Kredi Tasarruf Mevduatı Oranı	159,07	220,06	#59
Konut Kredisi Performans Oranı	0,5	0,505	#38
Taşıt Kredisi Performans Oranı	3,76	3,51	#34
Diğer Tüketici Kredileri Performans Oranı	5,4	4,43	#12
Finansal Kuruluşlar Kredi Performans Oranı	7,03	5,1	#12
Gıda , Meşrubat Tütün Kredi Performans Oranı	9,87	8,06	#25

2017 yılında Mersin'de işyerlerinin net satışları ve aktifleri geçmiş iki yıla göre artış göstermiştir

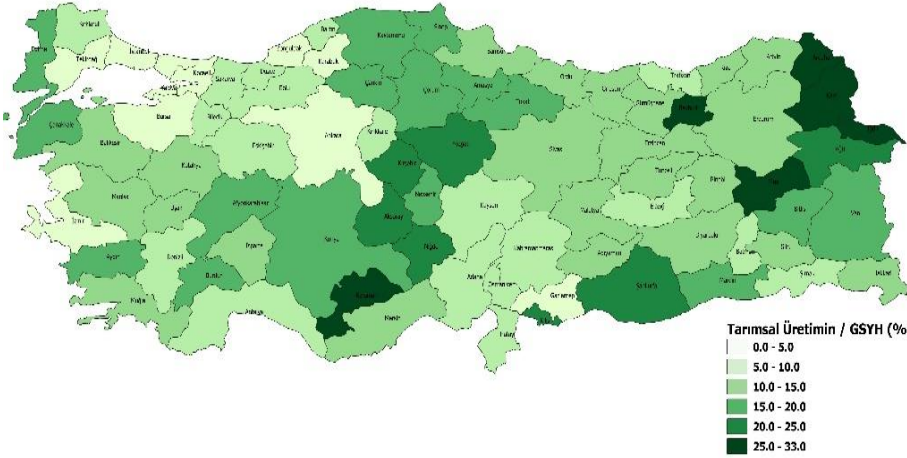
Mersin'deki İşyerlerinin ve Girişimlerin Net Satış ve Aktifleri, TL cinsinden (2015-2017)

Mersin'de Tarım ve Hayvancılık

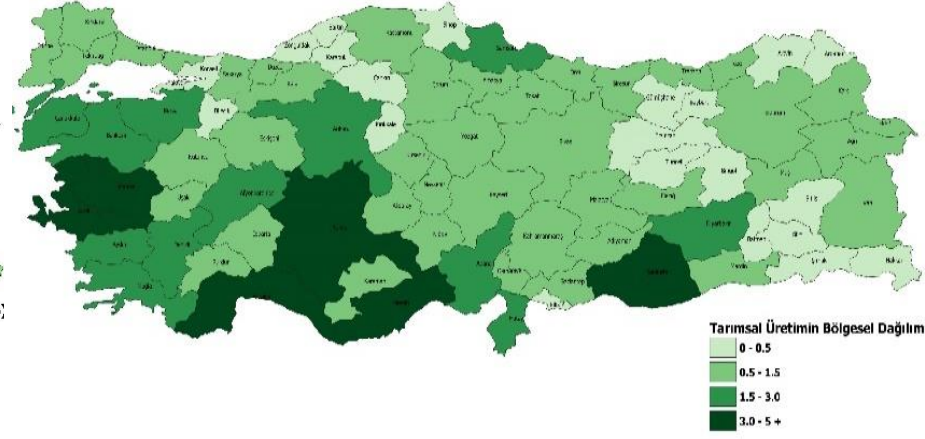
Mersin, Türkiye'nin tarımsal üretiminde büyük bir paya sahip

Tarımsal Üretimin İllerin GSYİH İçindeki Payı, 2018

Renk koyulaştıkça tarımsal üretimin illerin GSYİH içindeki payı artıyor

Tarımsal Üretimin Bölgesel Dağılımı, 2018

Renk koyulaştıkça tarımsal üretim artıyor

- Tarım üretiminin, Mersin GSYİH* içindeki pay düşük olmasına rağmen Mersin'deki tarımsal üretim, Türkiye için oldukça önemli.
- Mersin, Türkiye'nin meyve üretiminin %11.7'sini karşılayarak, 1. sırada
- Sebze üretiminin %7.4'ünü karşılayarak 3. sırada yer almaktadır.

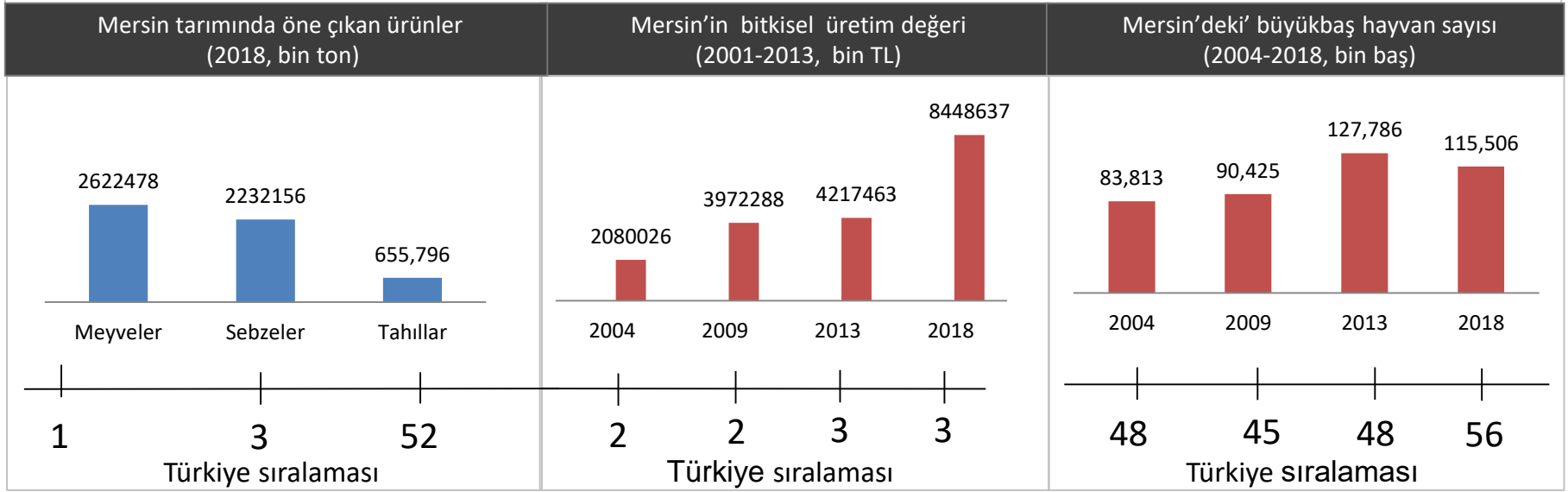
*GSYİH: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla, ekonominin bir yıl için toplam üretim değerini göstermektedir.

Kaynak: TÜİK

Mersin'in sahip olduğu tarımsal ürün çeşitliliği ve hacmi, kent ekonomisinin temel taşlarından birini oluşturmaktadır

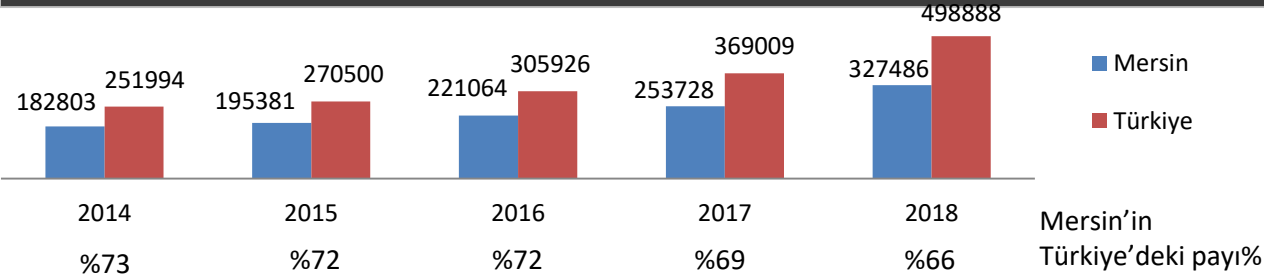
Genel bilgiler

- Mersin'de 2018 yılında 200.233 hektarlık tarım alanı işlenmiştir.
- Tarım alanlarında en çok buğday, mısır, karpuz, sivribiber, salatalık , kabak yetiştirilmektedir.
- İlin tarım alanlarının %35.6'lık kısmını oluşturan meyve alanlarında ise turunçgiller, üzüm, muz, şeftali, kayısı yetiştirilmektedir.
- Tarım alanları içerisinde %9.1'lik sebze alanının büyük bir kısmı örtü altı üretimini kapsamakta ve karpuz, sivri biber, salatalık, patlıcan ve domates alanlarından oluşmaktadır.
- 2018 yılında Türkiye'de üretilen muz miktarının %66'sı, yenedünya miktarının %65'ini, king mandalina miktarının %61'ini, limon miktarının %60'ını, yafa portakalın %51'i ,çilek miktarının %34'ü, üzüm miktarının %18, erik miktarının miktarının ise %18'i, şeftali miktarının %17'si Mersin'de üretilmiştir.

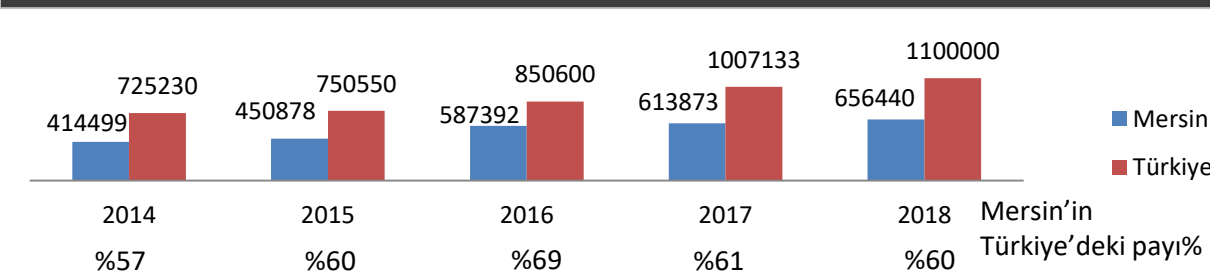

2018 yılında Türkiye’de üretilen muz miktarının %66’sı, limonun % 61’i, çilek miktarının %34’ü Mersin’de üretilmiştir

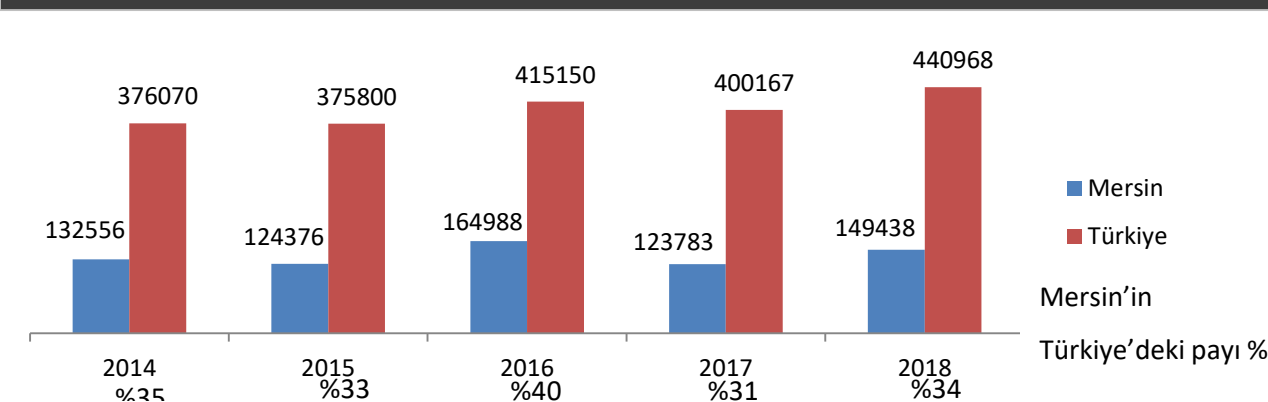
Türkiye’de ve Mersin’de üretilen muz miktarı (2004-2018) (bin ton)

Türkiye’de ve Mersin’de üretilen limon miktarı (2004-2018) (bin ton)

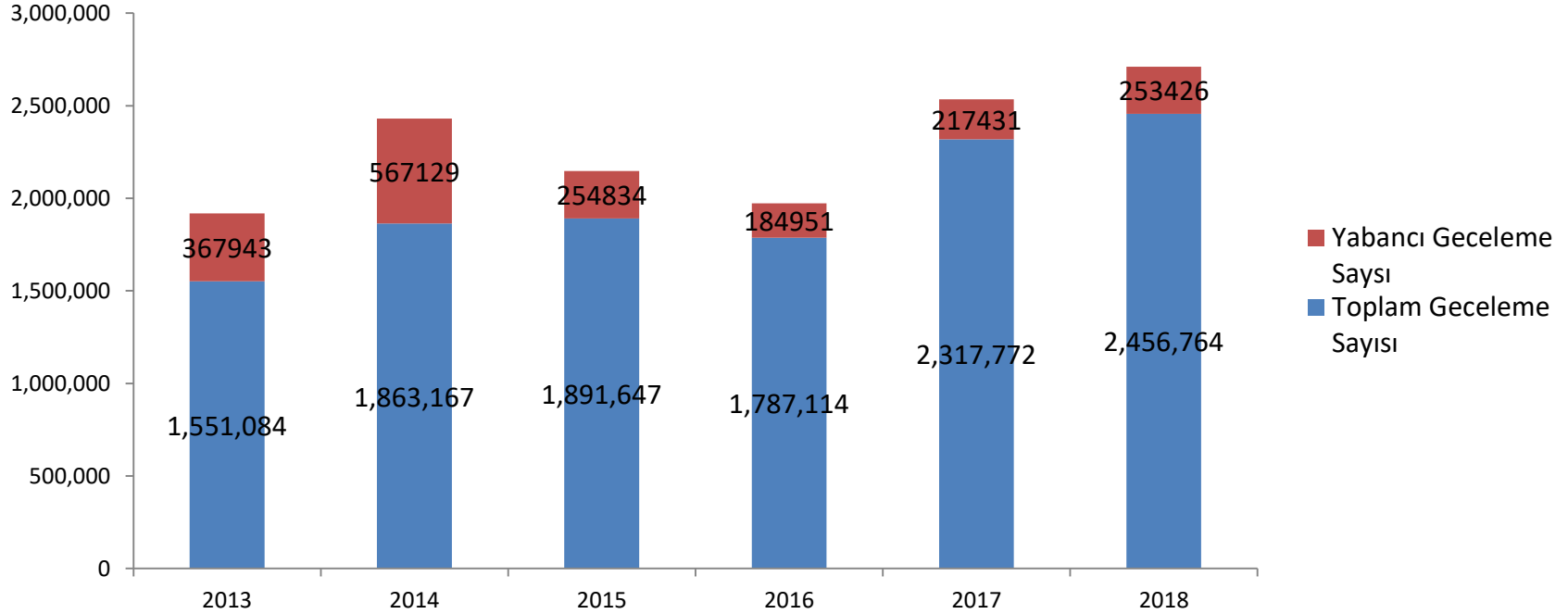
Türkiye’de ve Mersin’de üretilen çilek miktarı (2004-2018) (bin ton)

Mersin'de Turizm

Mersin'de yıllar içinde geceleleyen yerli ve yabancı turist sayısı artış gösterse de yabancı turistin oranı çok düşük

Mersin'de Geceleleyen Turist Sayısı

Mersin'in turizm kapasitesi (2018) Belediye ve Bakanlık işletme belgeli konaklama tesisleri

Tesis sayısı

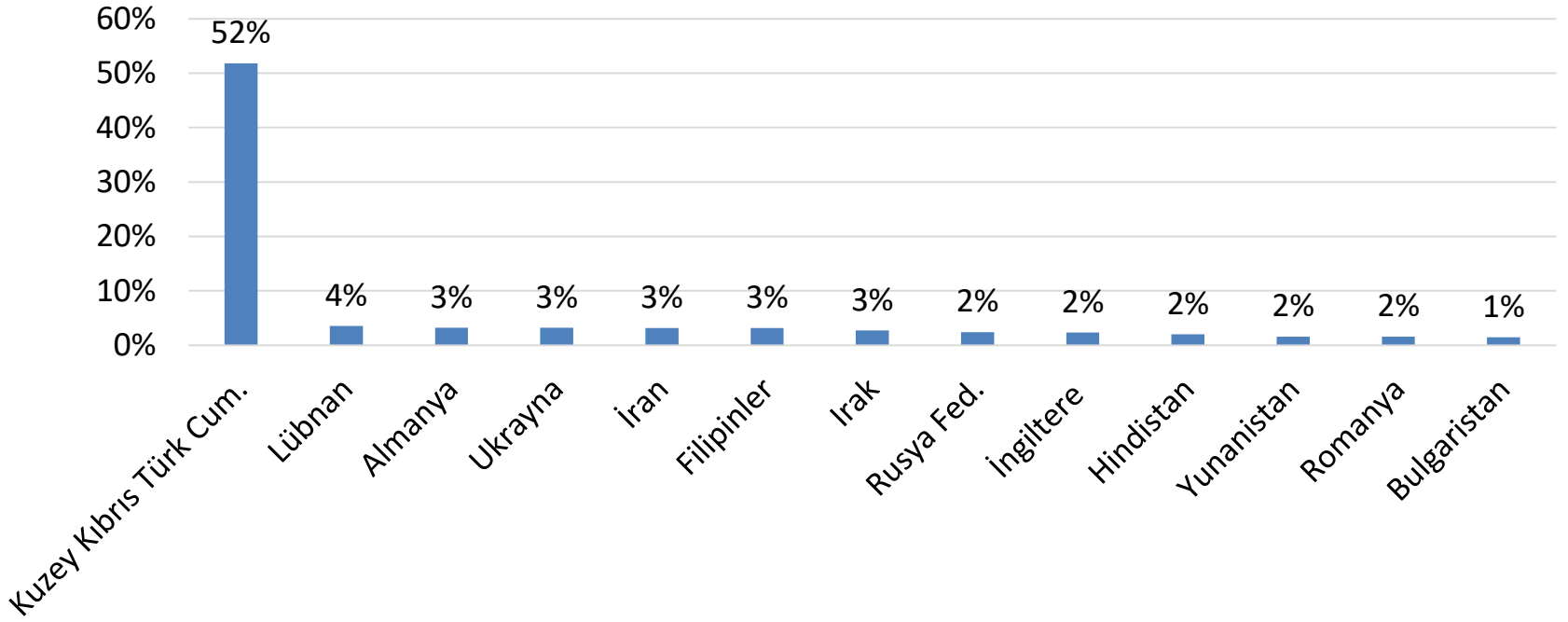
469

Yatak sayısı

32181

2018'te Mersin'den ülkeye giren yaklaşık 24 bin yabancıнын yarısından fazlası Kıbrıs'tan

Mersin'deki Sınır Kapılarından Ülkeye Giriş Yapan Yabancıların Dağılımı (% , 2018)

Mersin, Akdeniz Bölgesindeki önemli turizm merkezlerindedir. Doğa ve kültür turizmi il için son derece önemlidir. İl, barındırdığı tarihsel yapıların yanı sıra doğa turizmi ve kongre turizmi bakımından da önem arz etmektedir

Genel Bilgiler

- Tarsus'ta bulunan, St. Paulus Kuyusu , Antik Roma Yolu, Eshab-ı Kefh, Kırkaşık Bedesteni, Mersin'de bulunan Atatürk Evi , Hz. Miktad (Muğdat) Camii , Soli Pompeipolisi , mutlaka görülmesi gereken tarihi yerler arasındadır.
- Tarsus Müzesi, Atatürk Evi, Mustafa Erim Kent Tarihi Müzesi, Mersin Arkeoloji Müzesi ve Deniz Müzesi, Silifke Müzesi, Özel Aslan Eyce Taşucu Amphora Müzesi ziyaret edilmesi gereken yerler arasında yer almaktadır.
- İl merkezi dışında bulunan, Uzuncaburç Örenyeri ve Aya Thekla Manastırı, Adamkayalar Antik Kenti Astım ve Cennet-Cehennem Mağaraları, Üç Güzeller Mozaik Müzesi, Dört Ayak Anıtı ve Kelenderis Mozaikleri , Kızkalesi, Aynalıgöl(Gilindire) Mağarası , Alahan Manastırı, Mut Kalesi, Yerköprü Şelalesi, Anemurium Örenyeri ve Mamure Kalesi de görülmeye değerdir.
- Uzun yıllardan bu yana Mersin'de birçok festival yapılmaktadır. Bunlardan bazıları; Mersin Uluslararası Müzik Festivali, Mersin Uluslararası Narenciye Festivali ...
- Mersin'de bulunan nitelikli konaklama tesislerinin ve üniversitelerinin salonları kongre turizmine uygundur.

Tarsus Kleopatra Kapısı

Olba Antik Kenti

Kızkalesi

Mersin'de Eğitim

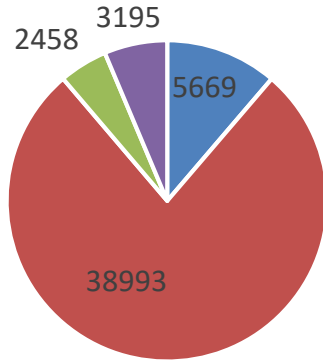
Mersin’de ilk ve ortaokulda; okul başına düşen öğrenci sayısı Türkiye ortalamasının üstünde, öğretmen başına düşen öğrenci sayılarında ise Türkiye ortalamasına yakın değerlere sahip

2017/18 Öğretim Yılında Mersin ve Komşu İllerin Eğitim Göstergeleri

2017/18 Öğretim Yılı	Okul Başına Düşen Öğrenci Sayısı		Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı		Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı	Okul Başına Düşen Öğrenci Sayısı	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı	Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı
	İlkokul	Ortaokul	İlkokul	Ortaokul	İlkokul+Ortaokul	Ortaöğretim		
Türkiye	204	288	17	16	24	364	12	21
Mersin	266	317	15	15	26	383	12	22
Adana	305	430	18	16	29	447	13	23
Antalya	252	241	16	14	22	342	11	20
Hatay	228	292	17	16	26	428	14	23

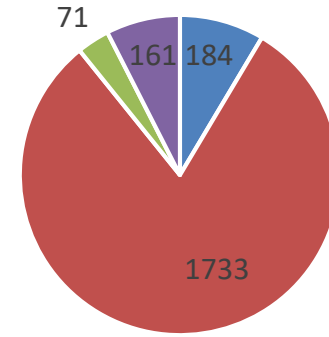
Mersin'deki Üniversiteler

Mersin'deki Üniversitelerdeki Öğrenci Sayısının Dağılımı, 2019

■ ÇAĞ ■ MERSİN ■ TARUS ■ TOROS

Mersin'deki Üniversitelerdeki Öğretim Elemanı Sayısının Dağılımı, 2019

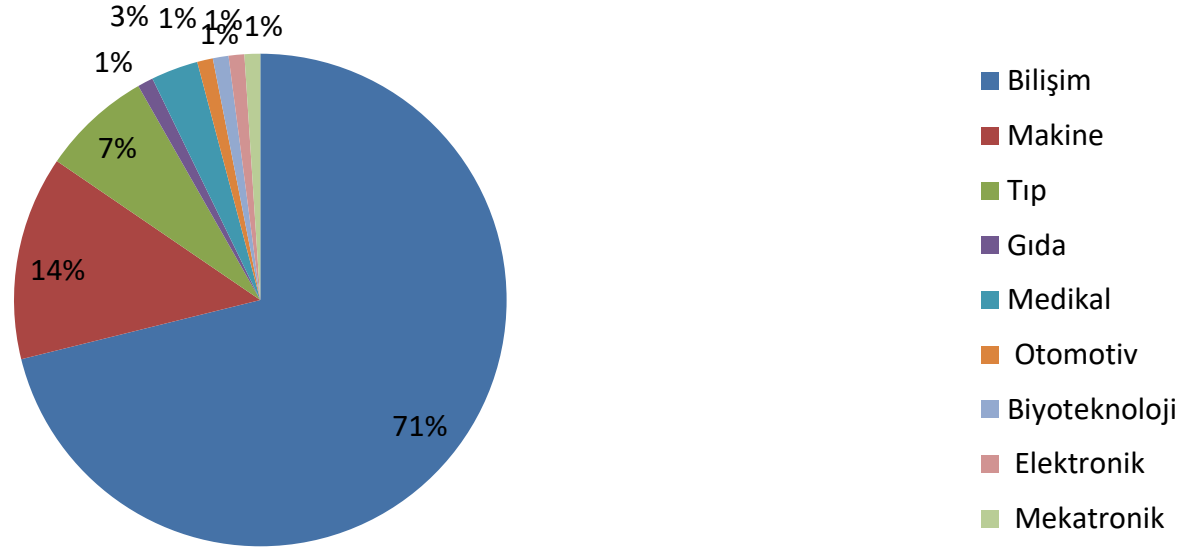
■ ÇAĞ ■ MERSİN ■ TARUS ■ TOROS

- Mersin'de 2'si devlet 2'si vakıf olmak üzere 4 üniversite bulunmaktadır.
- Mersin Üniversitesi Çağ Üniversitesi Toros Üniversitesi
Tarsus Üniversitesi
- Ayrıca ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü
- Konya Selçuk Üniversitesi Taşucu Meslek Okulu
Mersin'de bulunmaktadır.

Kaynak:YÖK

Mersin'deki Teknoloji Geliştirme Bölgesi, bölgenin gelişmesi için büyük bir potansiyel sunuyor. 2005 yılında kurulan Mersin Teknoloji Geliştirme Bölgesi, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın hazırladığı performans endeksine göre 77 teknopark arasında 2 yıl üst üste 4. sırada yer almıştır

Mersin Teknoloji Geliştirme Bölgesindeki Firmaların Sektörel Dağılımı

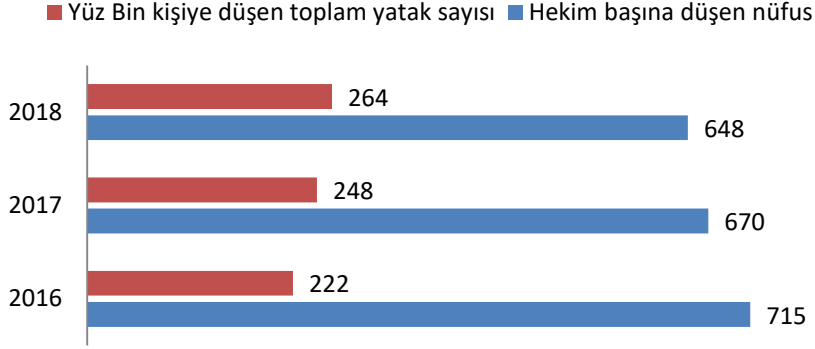

2018 yılında, Ülkemizin ilk Tarım ve Gıda İhtisas Teknoloji Geliştirme Bölgesi olan Mersin Tarım ve Gıda İhtisas Teknoloji Geliştirme Bölgesi kuruluş kararı yayımlanmıştır.

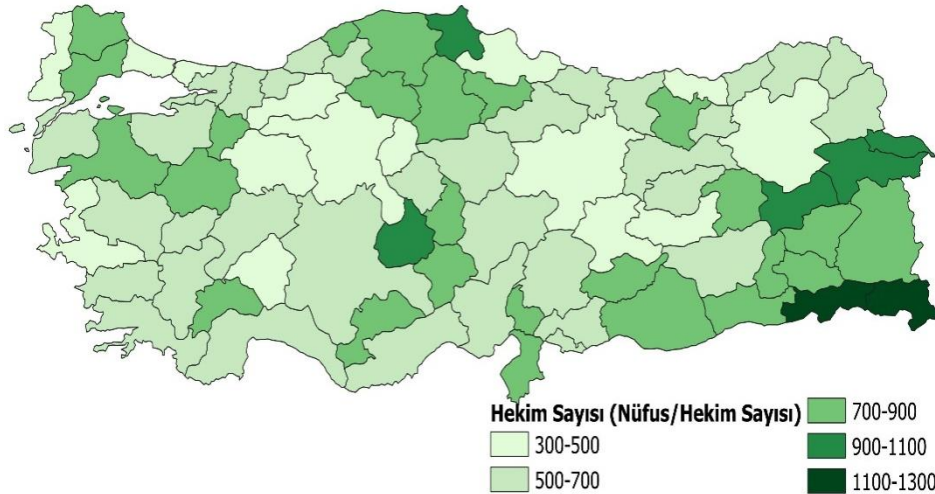
Mersin'de Sağlık

Mersin'in Sağlık Göstergeleri

Mersin'de Hekim ve Yatak Kapasitesi

İllere Göre Hekim Sayısının Nüfusa Oranı, 2017

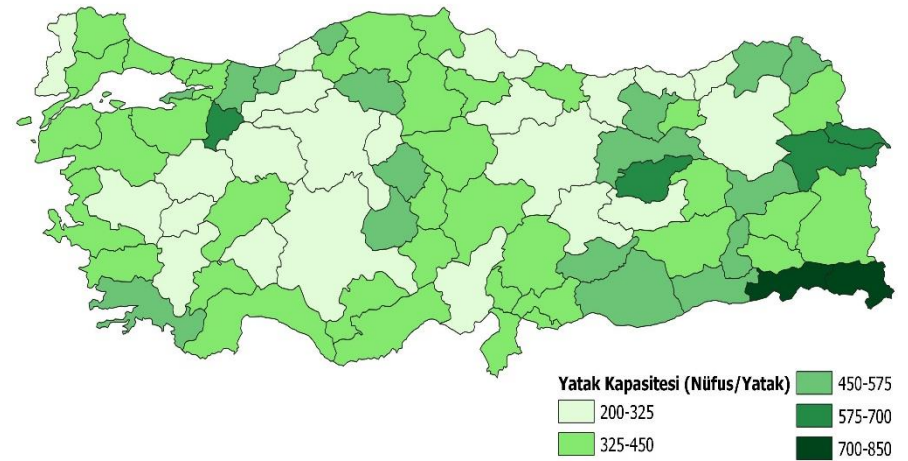
Renk koyulaştıkça kişi başına düşen hekim sayısı artmaktadır.

Kaynak:TÜİK, MTSO

2017 verilerine göre Mersin'de 11'i Sağlık Bakanlığına bağlı 1 Üniversite ve 15 Özel Hastane olmak üzere toplamda 27 hastane bulunmaktadır.

	Sağlık Bak	Üniversite Has.	Özel Has	Toplam
Türkiye	879	68	571	1518
Mersin	11	1	13	25
Adana	13	2	16	31

İllere Göre Yatak Sayısının Nüfusa Oranı, 2017

Renk koyulaştıkça kişi başına düşen yatak sayısı artmaktadır.